

Leivonmäen kansallispuiston kävijätutkimus 2021

Minna Malinen

Översättning: Lingsoft Language Services.

Kansikuva: Maastopyöräilijät tauolla Joutsniemen laavulla
Leivonmäen kansallispuistossa. Kuva: Touho Häkkinen.

Toinen korjattu painos
© Metsähallitus, Vantaa 2022

ISSN-L 1235-8983
ISSN (verkkajulkaisu) 1799-5388
ISBN 978-952-377-031-7 (pdf)

Minna Malinen

Leivonmäen kansallispuiston kävijätutkimus 2021

Kuvailulehti

Julkaisija	Metsähallitus	Julkaisu-aika	12.1.2022
Luottamuksellisuus	Julkinen	Diaarinumero	MH 9694/2021
Suojelualuetyyppi/Suojeluohjelma	kansallispuisto, Natura 2000 -alue		
Alueen nimi	Leivonmäen kansallispuisto		
Natura 2000 -alueen nimi ja koodi	Haapasuo–Syysniemi–Rutajärvi–Kivijärvi FI0900074		

Tekijä(t)	Minna Malinen
Julkaisun nimi	Leivonmäen kansallispuiston kävijätutkimus 2021

Tiivistelmä

Leivonmäen kansallispuisto (31 km²) sijaitsee Keski-Suomessa, Joutsan kunnan alueella, ja se on perustettu vuonna 2003. Vuonna 2020 kansallispuistoon tehtiin 37 600 käyntiä, mikä oli koronapandemian aikaansaama kaikkien aikojen ennätys. Määrä oli kolminkertainen vuoteen 2010 nähden, jolloin alueella tehtiin edellinen kävijätutkimus. Vuoden 2019 käyntimäärä oli 24 600.

Tämä kävijätutkimus toteutettiin Leivonmäen kansallispuistossa 21.2.–30.9.2021. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää kansallispuiston nykyinen kävijärakenne sekä käytön alueellinen ja ajallinen jakautuminen. Tutkimuksella selvitettiin myös kävijöiden rahankäyttöä ja sen paikallistaloudellisia vaikutuksia. Lisäksi tutkimuksella kartoitettiin kävijöiden kokemuksia ja mielipiteitä kansallispuiston hoidosta ja kehittämistarpeista.

Leivonmäen kansallispuiston kävijöistä 52 % oli paikallisia lähikuntien asukkaita, 45 % kotimaisia matkailijoita ja 3 % ulkomaisia matkailijoita. Puistoon tultiin useimmiten päiväselvityksen oman perheen kesken. Valtaosalle ja yhä useammalle Leivonmäki oli matkan ainoa tai tärkein kohde. Viidesosa yhdisti kansallispuistokäynnin muihin kohteisiin, kuten johonkin muuhun luontokohteeseen tai lähikaupunki Jyväskylään.

Suurin kävijäryhmä oli 35–44-vuotiaat. Vastanneista 43 % oli Leivonmäen kansallispuistossa ensimmäistä kertaa. Valtaosa saapui kansallispuistoon 2–5 hengen seurueissa ja lähes joka neljännessä seurueessa oli mukana alle 15-vuotiaita. Kävijöistä 84 % oli päiväkävijöitä ja he viettivät puistossa keskimäärin kolme tuntia. Puistossa yöpyivät viikkokävijät keskimäärin 1,5 vrk. Matkailijoista 74 % kertoi yöpyvänsä puistossa tai sen lähialueella, ja he viipyivät puistossa ja sen lähialueella yhteensä keskimäärin 4,3 vrk.

Virkistysmotiiveissa ja aktiviteeteissa ei tapahtunut edelliseen tutkimukseen verrattuna juuri muutoksia. Tärkein syy kansallispuistossa vierailuun oli edelleen luonnon kokeminen. Yli puolelle vastanneista myös maisemat, rentoutuminen, henkinen hyvinvointi, melusta ja saasteista poissa oleminen sekä yhdessäolo oman seurueen kanssa olivat tärkeitä. Puistoon tullaan kävelemään, tarkkailemaan luontoa ja retkeilemään. Joutsniemi oli nousut Lintuniemen ohii puiston suosituimmaksi vierailukohteeksi.

Kävijät kuluttivat käynnillään kansallispuistossa ja sen lähialueella keskimäärin 29 €, mikä oli 8 € enemmän kuin vuonna 2010. Eniten rahaa käytettiin ruoka- ja vähittäiskauppaostoksiin, majoittumiseen ja huoltamo-ostoksiin. Vuoden 2020 käyntimäärällä laskettuna kävijöiden paikallistaloudelliset vaikutukset olivat 0,9 miljoonaa euroa ja kokonaistaloudelliset vaikutukset 8 henkilötyövuotta. Menolajeista eniten tulovaikutuksia tuotti majoittuminen.

Kävijöiden ennako-odotukset täyttyivät kansallispuistokäynnillä jälleen hyvin. Tyytyväisiä oltiin myös käytettyjen palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laatuun sekä määrään. Eniten kiitosta saivat yleinen siisteys sekä tulente-kopaikat ja laavut. Parannettavaa oli jätehuollon toteutuksessa. Leivonmäen valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi oli 4,40 asteikolla 1–5 (1 = erittäin huono, 5 = erittäin hyvä). Kehitysehdotuksissa toivottiin mm. käymälää Kirveslammen pysäköintialueelle sekä pidempiä retkeilyreittejä. Tulosten perusteella reittien monikäyttö pyöräilijöiden ja patikoijien välillä vaikutti toimineen ilman mainittavia häiriöitä.

Avainsanat	Leivonmäen kansallispuisto, kävijätutkimus		
Muut tiedot	2. korj. painos		
Sarjan nimi ja numero	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 264		
ISSN-L	1235-8983	ISSN (verkkojulkaisu)	1799-5388
ISBN (pdf)	978-952-377-031-7		
Sivumäärä	78 s.	Kieli	Suomi
Kustantaja	Metsähallitus, Luontopalvelut		

Presentationsblad

Utgivare	Forststyrelsen	Utgivningsdatum	12.1.2022
Sekretessgrad	Offentlig	Darienummer	MH 9694/2021
Typ av skyddsområde/ skyddsprogram	nationalpark, Natura 2000-område		
Områdets namn	Leivonmäki nationalpark		
Natura 2000-områdets namn och kod	Haapasuo–Syysniemi–Rutajärvi–Kivijärvi F10900074		
Författare	Minna Malinen		
Publikation	Leivonmäki nationalparks besökarundersökning 2021		

Sammandrag

Leivonmäki nationalpark (31 km²) ligger i Mellersta Finland, inom Joutsa kommuns område, och den inrättades 2003. År 2020 gjordes 37 600 besök i nationalparken, vilket var alla tiders rekord och orsaken till det var coronapandemin. Antalet var tre gånger så stort som 2010, då föregående besökarundersökning gjordes i området. Antalet besök 2019 var 24 600.

Denna besökarundersökning genomfördes i Leivonmäki nationalpark 21.2-30.9.2021. Syftet med undersökningen var att utreda nationalparkens nuvarande besökarstruktur samt den regionala och tidsmässiga fördelningen av användningen. Genom undersökningen utreddes också besökarnas penninganvändning och dess lokala ekonomiska effekter. Dessutom kartlades besökarnas erfarenheter och åsikter om nationalparkens skötsel och utvecklingsbehov.

Av besökarna i Leivonmäki nationalpark var 52 procent lokala invånare i närliggande kommuner, 45 procent inhemska turister och tre procent utländska turister. Oftast kom man till parken med sin egen familj över dagen. För de flesta och för allt fler var Leivonmäki det enda eller viktigaste målet för resan. En femtedel förenade nationalparksbesöket med andra mål, såsom något annat naturmål eller närstaden Jyväskylä.

Den största besökargruppen var 35-44-åringar. Av respondenterna besökte 43 procent Leivonmäki nationalpark för första gången. Majoriteten kom till nationalparken i sällskap på 2-5 personer och nästan vart fjärde sällskap hade barn under 15 år. Av besökarna var 84 procent dagsbesökare och de tillbringade i genomsnitt tre timmar i parken. De som övernattade i parken stannade i genomsnitt 1,5 dygn. Av turisterna uppgav 74 procent att de övernattade i parken eller dess närområde och de stannade i parken och dess närområde i genomsnitt 4,3 dygn.

Jämfört med föregående undersökning skedde det knappt några förändringar i rekreationsmotiven och aktiviteterna. Den viktigaste orsaken till besöket i nationalparken var fortfarande att uppleva naturen. Över hälften av respondenterna uppgav att även landskapet, avkoppling, psykiskt välbefinnande, frånvaro från buller och föroreningar samt samvaro med det egna sällskapet var viktiga. Till parken kommer man för att promenera, observera naturen och göra utflykter. Joutsniemi hade gått förbi Lintuniemi som parkens populäraste besöksmål.

Under sitt besök i nationalparken och dess närområde använde besökarna i genomsnitt 29 €, vilket var 8 € mer än 2010. Mest pengar lade besökarna på mat- och detaljhandelsköp, inkvartering och uppköp i bensinstationer. Beräknat på antalet besök 2020 uppgick besökarnas lokala ekonomiska konsekvenser till 0,9 miljoner euro och den totala sysselsättningseffekten till åtta årsverken. Av utgiftsslagen gav övernattning mest inkomsteffekter.

Besökarnas förhandsförväntningar uppfylldes åter väl under besöket i nationalparken. Man var också nöjd med de utnyttjade tjänsternas, strukturernas och miljöns kvalitet samt mängd. Den allmänna renligheten samt eldplatserna och vindskyddet fick mest beröm. Avfallshanteringen kunde förbättras. Leivonmäkis nationellt jämförbara index över besökarnöjdhet var 4,40 på skalan 1-5 (1 = mycket dåligt, 5 = mycket bra). I utvecklingsförslagen önskades bl.a. toalett till Kirveslampi parkeringsplats samt längre vandringsleder. På basis av resultaten verkade det som om den mångsidiga användningen av lederna av både cyklister och vandrare fungerade utan nämnvärda störningar.

Nyckelord	Leivonmäki nationalpark, besökarundersökning		
Övriga uppgifter	2. korr. upplagan		
Seriens namn och nummer	Forststyrelsens naturskyddspublikationer. Serie B 264		
ISSN-L	1235-8983	ISSN (online)	1799-5388
ISBN (pdf)	978-952-377-031-7		
Sidantal	78 s.	Språk	Finska
Förlag	Forststyrelsen, Naturtjänster		

Sisällys

1 Johdanto	7
2 Kävijätutkimuksen toteutus	8
2.1 Alueen kuvaus.....	8
2.2 Aineisto ja menetelmät	14
3 Tulokset.....	17
3.1 Kävijärakenne.....	17
3.1.1 Kävijöiden perustiedot	17
3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot.....	18
3.2 Käynti Leivonmäen kansallispuistossa.....	19
3.2.1 Kohteen tärkeys	19
3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrastukset	20
3.2.3 Liikkumistapa ja kuljettu matka	24
3.2.4 Käyntien alueellinen jakautuminen.....	25
3.2.5 Käynnin kesto, toistuvuus ja kävijävuorokaudet.....	27
3.2.6 Saapuminen alueelle	29
3.2.7 Kävijöiden rahankäyttö ja paikallistaloudelliset vaikutukset.....	31
3.2.8 Käynnin terveys- ja hyvinvointivaikutukset	39
3.2.9 Tietolähde	40
3.3 Kävijäytyväisyys	41
3.3.1 Käynnin tarkoitus.....	41
3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueesta, palveluista ja ympäristön laadusta.....	43
3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen	45
3.3.4 Vastanneiden käyntiä häirinneet tekijät	46
3.3.5 Kävijäytyväisyysindeksi	47
3.4 Puiston läheisyyteen kaivatut lisäpalvelut.....	49
3.5 Vapaamuotoiset ajatukset.....	49
4 Tulosten tarkastelu.....	51
5 Johtopäätökset	56
Lähteet.....	57
Liitteet	59
Liite 1 Otantakehikko	59
Liite 2 Toteutunut keruaikataulu	60
Liite 3 Vastanneiden asuinkunnat.....	62
Liite 4 Muut matkan kohteet.....	64
Liite 5 Mitä palveluja kaipaisit lisää puiston läheisyyteen	66
Liite 6 Vapaamuotoinen palaute.....	70
Liite 7 Suomenkielinen kyselylomake	75

1 Johdanto

Leivonmäen kansallispuisto tarjoaa kävijöilleen helposti saavutettavan luontokohteen, joka tutustuttaa kävijänsä monipuoliseen keskisuomalaiseen luontoon. Vuonna 2003 perustettu kansallispuisto sijaitsee Keski-Suomessa, Joutsan kunnassa ja on tunnettu soistaan, rannoistaan ja harjumetsistään. Kansallispuisto koostuu erillisistä pohjois- ja eteläosista, joita puiston länsiosan harjujakso maisemallisesti yhdistää. Harjujakso ulottuu Rutajärven rannoilta näyttävän Joutsniemen kautta aina puiston eteläosan Haapasuolle asti, joka on eteläisen Keski-Suomen suurin ja merkittävin avosuoalue (Metsähallitus 2009).

Kansallispuisto tarjoaa loistavia virkistysmahdollisuuksia erityisesti päiväretkeilyyn ympäri vuoden. Kesällä kävijä voi nauttia rengasreiteillä patikoinnin lisäksi maastopyöräilystä, uimisesta tai melomisesta. Kävijöiden on myös mahdollista yöpyä kansallispuiston laavupaikoilla. Talvella puistossa voi tutustua talviseen harju- ja suomaisemaan kävellen, lumikenkäillen tai hiihtäen puiston eteläosan laduilla. Puiston käyntimäärät ovat olleet viime vuosina kasvussa, ja puiston palvelurakenteita onkin uusittu vastaamaan kasvaneeseen käyntimäärään ja sen myötä tunnistettuihin uusiin tarpeisiin. Käyntimäärissä saavutettiin uusi ennätys vuonna 2020, jolloin käyntimäärä oli vuoden 2010 käyntimäärään (12 000 käyntiä) nähden kolminkertainen (37 600 käyntiä). Vuonna 2019 käyntimäärä oli 24 600 käyntiä.

Tämän kävijätutkimuksen tavoitteena oli selvittää Leivonmäen kansallispuiston nykyinen kävijärakenne ja käytön alueellinen ja ajallinen jakautuminen. Tutkimuksessa selvitettiin myös kävijöiden rahankäyttöä ja sen paikallistaloudellisia vaikutuksia. Lisäksi tutkimuksella kartoitettiin kävijöiden kokemuksia ja mielipiteitä kansallispuiston hoidosta ja kehittämistarpeista. Oli erityisen kiinnostavaa selvittää, oliko kävijäprofiilissa tapahtunut muutoksia. Tärkeää on myös ajantasainen tieto puiston kävijätyytyväisyydestä ja kävijöiden rahankäytöstä.

Leivonmäen kansallispuiston kävijätutkimus 2021 oli järjestyksessään kolmas alueella toteutettu kävijätutkimus. Ensimmäinen kävijätutkimus toteutettiin vuonna 2003, jolloin tarkasteltavaan alueeseen kuului Leivonmäen kansallispuiston lisäksi lähialueella sijaitseva Vaarunvuorten luonnonsuojelualue. Tutkimuksen tavoitteena oli tuolloin tarkastella alueiden silloista käyttöä ja kävijöiden toiveita (Halinen 2003). Ensimmäisen kävijätutkimuksen tuloksia hyödynnettiin vuonna 2009 valmistuneessa hoito- ja käyttösuunnitelmassa (Metsähallitus 2009). Kävijätutkimus toistettiin vuonna 2010 (Mäkelä 2011), jolloin olosuhteiden katsottiin kansallispuiston kasvaneiden kävijämäärien sekä Metsähallituksen ja lähiseudun yrittäjien tarjoamien palveluiden myötä muuttuneen. Tässä raportissa verrataan nyt toteutetun kolmannen kävijätutkimuksen tuloksia vuoden 2010 kävijätutkimuksen (Mäkelä 2011) tuloksiin. Kansallispuiston lähialueella sijaitseva Vaarunvuorten luonnonsuojelualue ei ole ollut mukana vuosien 2010 ja 2021 kävijätutkimuksissa.

2 Kävijätutkimuksen toteutus

2.1 Alueen kuvaus

Leivonmäen kansallispuisto on perustettu vuonna 2003, ja se sijaitsee Keski-Suomessa valtatie 4:n länsipuolella nykyisen Joutsan kunnan alueella. Puistoon on Jyväskylästä matkaa 50 km ja Lahdesta 135 km. Alueella oli ennen kansallispuistoa vuonna 1991 perustettu Haapasuo–Syysniemen luonnonsuojelualue (Metsähallitus 2009). Seuraava puiston kuvailu perustuu Leivonmäen kansallispuistoa esitteleviin Luontoon.fi-verkkopalvelun sivuihin (Metsähallitus 2021) ja Leivonmäen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaan (Metsähallitus 2009).

Leivonmäen kansallispuiston sijainti.

Leivonmäen kansallispuisto on perustettu Järvi-Suomen edustavan metsä-, harju-, suo- ja pienvesistöluonnon ja niillä esiintyvien eläin- ja kasvilajien suojelemiseksi sekä virkistys-, opetus- ja tutkimuskäyttöä ajatellen. Leivonmäen kansallispuisto on monipuolinen suo- ja metsäluonnon kokonaisuus, johon kuuluu myös maisemallisesti arvokkaita harjualueita ja lukuisia pienvesistöjä ja ranta-alueita. Kansallispuiston alueella sijaitsee useita luonnonsuojeluohjelmakohteita. Kansallispuiston pääosa kuuluu Haapasuo–Syysniemen–Rutajärven–Kivijärven Natura 2000 -alueeseen (FI0900074).

Leivonmäen kansallispuistossa on neljä retken aloituspistettä. Retken voi aloittaa puiston pysäköintialueilta, joista suurempi Selänpohjan pysäköintialue sijaitsee puiston pohjoisosassa. Selänpohjasta on pääsy puiston pidemmille rengasreiteille, Harjunkierrokselle (4,5 km) ja Mäyränkierrokselle (5,5 km) sekä hiljattain valmistuneelle keskivaativalle maastopyöräilyreitille (22 km), joka kulkee vaihtelevasti metsäpolkuja, kärrypolkuja ja kapeita hiekkateitä pitkin. Pyöräreitillä on vaativiakin kivisiä ja juurakkoisia nousuja ja laskuja sekä pitkospuusuoksia.

Harjunkierros ja Mäyränkierros tutustuttavat kävijänsä puiston näyttävään harjuluontoon. Mäyränkierroksella näyttäytyy myös suomalaisema, sillä puiston pohjoispuolen Syysniemeä hallitsevien karunpuoleisten, valoisten mäntyvaltaisten kankaiden lisäksi alueella on lähde-pohjaisia lampia, järviä ja suopainanteita. Puiston kolmesta laavusta kaksi sijaitsee Selänpohjasta lähtevien reittien varrella, toinen Joutsniemessä ja toinen Soimalammella. Lisäksi Lintuniemessä on puolikota ja telttailualue. Rutajärvelle ulottuva Joutsniemi järvinäköaloinen on puiston tärkeimpiä nähtävyyksiä.

Toinen aloituspiste sijaitsee puiston eteläosassa Kirveslammen pysäköintialueella, joka on toinen puiston virallisista pysäköintialueista. Aloituspisteeltä on pääsy Kirveslammen kierrokselle (1,7 km) ja Luupään lenkille (2,2 km) sekä Harjujärven telttailualueelle ja esteettömälle taukopaikalle. Harjujärven esteettömän taukopaikan rakenteet uusittiin kävijätutkimuksen päätyttyä lokakuussa 2021 ja puolikota korvattiin tuolloin tilavammalla keittokatoksella. Kirveslammen kierroksella on luontotorni, josta kävijä voi ihailla Haapasuolle avautuvaa suomalaismaa. Keittokatokselta pääsee Harjujärven esteettömälle reitille (700 m/suunta), jonka toisessa päässä, Turasenlammin leveällä pitkoksella, voi nauttia suolammen maisemasta. Harjujärven esteettömän reitin puiset rakenteet uusittiin loka-marraskuussa 2020 Osuuskauppa Keskimaan Ilo auttaa 2019 -kampanjan tuella. Luupään lenkki kulkee samaa reittiä, ja sen varrella kävijä voi tutustua jääkauden jäljistä kertoviin opastauluihin, jotka tutustuttavat kansallispuiston geologiaan.

Talvisin Kirveslammen pysäköintialueelta pääsee Joutsan kunnan ylläpitämälle retkiladulle, jonka toinen lähtöpiste on tietä pitkin 2,5 km:n päässä sijaitseva Harjunlahden uimarannan pysäköintialue. Kunnan palveluihin kuuluva Harjunlahden uimaranta sijaitsee kansallispuiston välittömässä läheisyydessä. Retkiladun kokonaispituus on 10,3 km, mutta halutessaan kävijä voi valita Harjunlahden uimarannalta lähtevän lyhyen pohjoisen lenkin (3,8 km) tai Kirveslammen pysäköintialueelta lähtevän eteläisen lenkin (6,8 km). Sulan maan aikaan pysäköintialueita yhdistää Harjunlahden yhdysreitti (3 km), minkä ansiosta patikoinnin voi aloittaa myös Harjunlahden uimarannan pysäköintialueelta.

Neljäs retken aloituspiste on Rutalahden kylällä Koskikaran entisen koulun luona. Aloituspisteeltä on pääsy Koskikaran kierrokselle (3,5 km) Rutajoen rantojen ja kuohuvien koskien äärelle. Jatkamalla Rutalahden yhdysreittiä pitkin (11 km) on mahdollista kulkea aina Soimalammelle ja Selänpohjan pysäköintialueelle asti. Koskikaran reitti kulkee pääosin yksityismailla ja Rutalahden yhdysreitti osittain kansallispuiston ulkopuolella.

Yöpyminen on kansallispuistossa sallittua taukopaikkojen välittömässä läheisyydessä. Parhaiten telttailuun soveltuvat Lintuniemen ja Harjujärven telttailualueet. Laavut sijaitsevat Joutsniemessä, Soimalammella ja Niinisaassa.

Uudistuksia ja kunnostuksia palveluvarustuksessa

Viime vuosien aikana kansallispuiston palvelurakenteita on kehitetty ja uusittu. Vähälle käytölle jäänyt Halttusen laavu siirrettiin Joutsniemen tulentekopaikalle vuonna 2019. Euroopan maaseuturahaston ja Metsähallituksen rahoittamassa Keski-Suomen kansallispuistot kuntoon -hankkeessa valmistuivat puiston maastopyöräilyreitti (2018) ja Selänpohjan pysäköintialueen laajennus (2020). Lisäksi uusittiin puiston viitoitus (2019), sorastettiin reittejä, rakennettiin uusia pitkospuita ja uusittiin Selänpohjan ja Lintuniemen käymälät (2021).

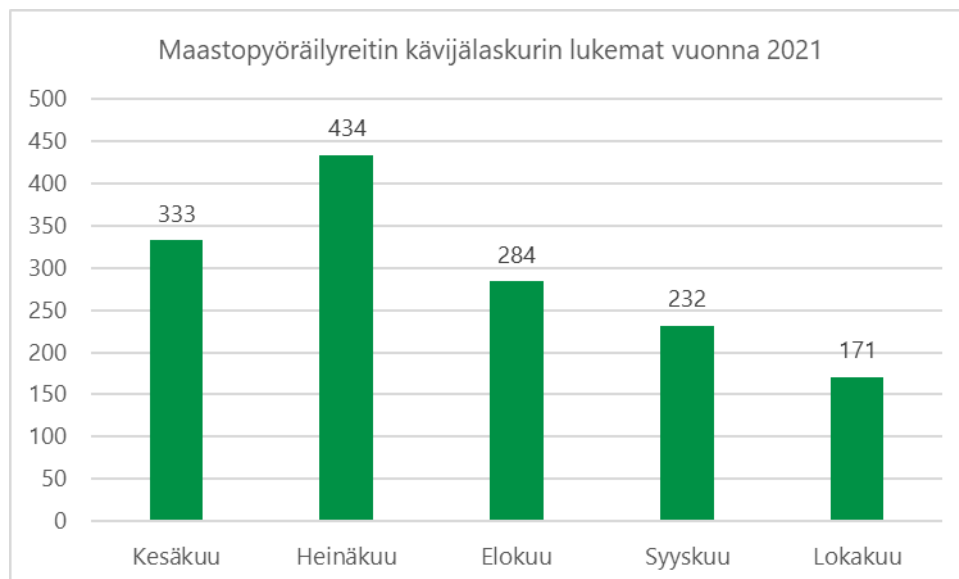
Koskikaran kierroksella kunnostettiin vuonna 2020 ympäristöministeriön Metsähallitukselle myöntämällä tulevaisuusinvestointirahalla, Keski-Suomen ELY-keskuksen tuella ja Joutsan kunnan henkilötyöpanoksella reittejä, purettiin vanha keittokatos ja rakennettiin uudet sillat paannejään runtelemien vanhojen siltojen tilalle. Myös Koskikaran kierroksen maalimerkinnot ja reittiviitat uusittiin. Koskikaran kierroksen huonokuntoiset luontopolkutaulut poistettiin kesällä 2021. Uudet taulut saataneen paikoilleen kesäksi 2023. Tulevaisuusinvestointirahalla rakennettiin lisäksi vuonna 2020 Selänpohjan pysäköintialueelle taukokatos, jossa Metsähallituksen yhteistyöyrittäjä Karoliinan Puistokahvila aloitti keuhällä 2021 palvelemaan kansallispuiston kävijöitä. Puistokahvila palveli pääasiassa viikonloppuisin ja säävarauksella. Jo tätä ennen pysäköintialueella toimi kahtena kesänä telttakahvila Leivonen.

Käyntimäärässä kasvua

Viimeisen viiden vuoden aikana Leivonmäen kansallispuiston käyntimäärät ovat kasvaneet. Vuonna 2020 kasvu oli koronapandemian aiheuttaman luontoryntäyksen vuoksi jopa yli 50 %. Vuoden 2021 käyntimäärä ei ole vielä tiedossa, mutta se näyttäisi asettuvan vuosien 2019 ja 2020 käyntimäärän välille. Vuonna 2021 selvitettiin myös uudehkon maastopyöräilyreitin käyttömäärää. Kesä-lokakuun 2021 aikana maastopyöräilyreitillä kulki noin 1 450 henkilöä. Laskuri ei erottele kävelijöitä ja pyöräilijöitä, mutta se oli asennettu paikkaan, jossa ohikulkijat olivat pääasiassa maastopyöräilijöitä tai aivan yksittäisiä maastopyöräilyreitille kävelemään lähteneitä patikoitsijoita.

Käyntimäärät kuukausittain vuosina 2016–2020. Leivonmäen kansallispuistossa. Vuosina 2016–2017 talvikuukausien käyntimäärät perustuivat arvioihin. Vuonna 2018 saatiin käyttöön ensimmäinen myös talvella toimiva kävijälaskuri.

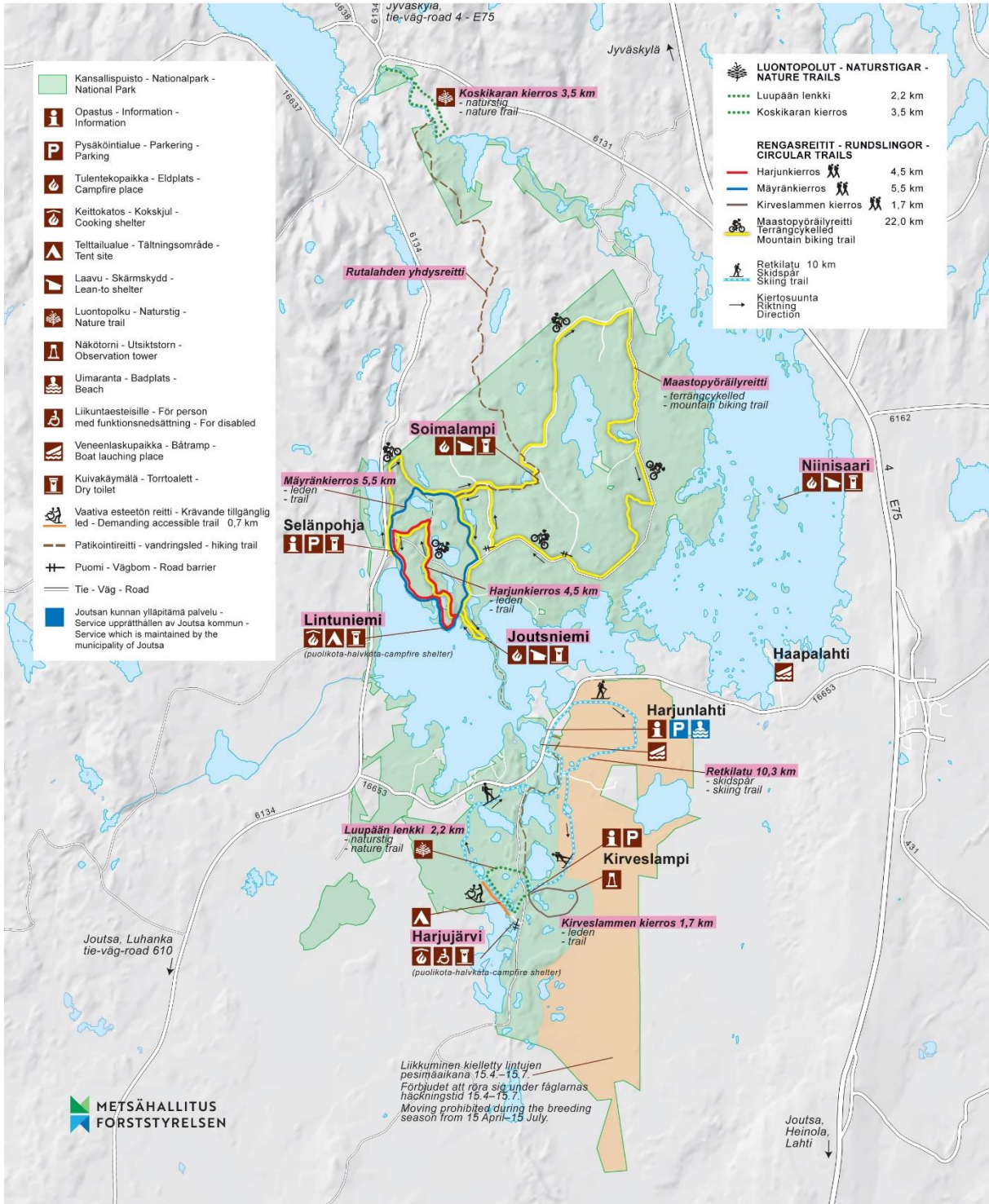
Kuukausi	2016	2017	2018	2019	2020
Tammikuu	50	50	332	412	940
Helmikuu	300	200	332	441	968
Maaliskuu	700	300	423	519	2 238
Huhtikuu	300	300	690	1 367	3 501
Toukokuu	2 597	2 597	2 599	2 685	4 946
Kesäkuu	2 837	3 132	2 959	3 470	3 869
Heinäkuu	3 218	5 268	3 458	5 157	5 898
Elokuu	2 121	3 569	3 294	4 194	4 566
Syyskuu	1 905	2 684	3 370	2 948	3 870
Lokakuu	2 069	1 890	3 141	2 529	3 986
Marraskuu	100	100	769	577	1 690
Joulukuu	50	50	411	319	1 088
Yhteensä	16 247	20 140	21 778	24 618	37 560

Maastopyöräilyreitien kävijälaskurin lukemat Leivonmäellä vuonna 2021.

KARTTA 1 - MAP 1

- Leivonmäen kansallispuisto
- Tutkimuksessa mainitut käyntikohteet
Visiting places mentioned in the survey

Leivonmäen kansallispuiston palvelut ja tutkimuksessa mainitut käyntikohteet. © Metsähallitus 2021, © Maanmittauslaitos 2021.

KARTTA 2. LEIVONMÄEN KANSALLISPUISTON LÄHIALUE

(Joutsa, Jyväskylä, Toivakka, Luhanka ja Muurame)

MAP 2. THE VICINITY OF THE LEIVONMÄKI NATIONAL PARK

(municipalities of Joutsa, Jyväskylä, Toivakka, Luhanka and Muurame)

Tutkimusta varten määritelty lähialue. © Metsähallitus 2021, © Maanmittauslaitos 2021.

2.2 Aineisto ja menetelmät

Kävijätutkimus toteutettiin Leivonmäen kansallispuistossa 21.2.–30.9.2021. Aineisto kerättiin Metsähallituksen vakiolomakkeella, minkä johdosta tutkimus on vertailukelpoinen muiden Metsähallituksen suojelu- ja retkeilyalueilla tehtyjen kävijätutkimusten kanssa (Kajala ym. 2009). Leivonmäen kävijätutkimuksen haastattelupaikat ja niistä tavoiteltava havaintojen lukumäärä määritettiin Metsähallituksen henkilökunnan aluetuntemuksen ja puiston käyntimäärien alueellisen jakautumisen perusteella. Keruupisteet ja niistä tavoiteltava havaintojen lukumäärä pyrittiin jakamaan samassa suhteessa kävijöiden määrän ja alueellisen jakautumisen kanssa. Alkuperäinen otantakehikko ja keruu aikataulu löytyvät liitteistä 1 ja 2. Kyselylomake on liitteenä 7.

Käyntien ajallinen jakautuminen otettiin huomioon jakamalla aineistonkeruupäivät retkeilyseisongin mukaan siten, että kuukausikohtainen keräyspäivien lukumäärä painottui käyntimäärien mukaisesti. Keruupäivän pituus oli 3–4 tuntia. Talvella keruu ajoitettiin valoisaan aikaan klo 12–16 ja kesällä kahteen vuoroon klo 11–15 ja klo 15–19.

Keruupäivien arvonta suoritettiin määrittämällä kuukausikohtaiset keruupäivät, jolloin aineistoa oli resurssien puolesta mahdollista kerätä. Tämän jälkeen keruupäiville arvottiin keruupaikat ja -ajat huomioiden samalla tutkimuksessa tavoiteltavien erityisten kävijäryhmien esiintyminen. Tällä tavalla pyrittiin lisäämään otantaan satunnaisuutta ja vähentämään subjektiivisten tekijöiden vaikutusta.

Aktiivista keruuta tehtiin Selänpohjan pysäköintialueella, Lintuniemen puolikodalla, Kirveslammin pysäköintialueella, Harjujärven puolikodalla, Koskikaran kierroksella ja Harjunlahden uimarannan pysäköintialueella. Jatkuvan keruun niin sanotut kylmäkeruupisteet toteutettiin Webropol-kyselynä, jolloin kävijä pääsi vastaamaan kyselyyn itsenäisesti skannaamalla matkapuhelimellaan taukopaikalta löytyvän QR-koodin. QR-koodikyltit olivat esillä Lintuniemen ja Harjujärven puolikodilla sekä Soimalammen ja Niinisaaren laavuilla. Kyltit vietiin maastoon 20.5.–2.6.2021 ja vastaaminen oli niiden kautta mahdollista 30.9.2021 asti.

Retkiladulla vierailevia kävijöitä pyrittiin tavoittamaan erityisesti helmi-maaliskuussa Harjunlahden uimarannan ja Kirveslammen pysäköintipaikoilla sekä Harjujärven puolikodalla. Myöhemmin Harjujärven puolikodalla toivottiin tavoitettavan puiston esteettömiä palveluita käyttäviä kävijöitä. Niinisaaren keruupisteellä pyrittiin tavoittamaan erityisesti melojia ja Selänpohjassa maastopyöräilijöitä.

Keruupäiviä kertyi 34 ja vastauksia saatiin yhteensä 388 kappaletta, joista kolme jouduttiin hylkäämään. Hylkääminen johtui siitä, etteivät lomakkeen vastaukset selvästi koskeneet pelkästään tänäkertaista käyntiä puistossa tai että lomakkeen vastaukset olivat erittäin epä johdonmukaisia.

Aineiston kooksi muodostui 385 lomaketta. Valtaosa vastauksista saatiin aktiivisina keruupäivinä paikan päällä vastaajien itsensä täyttämänä (63 %). Keruun toteutti pääasiassa Metsähallituksen työntekijä Minna Malinen ja harjoittelija Marika Piilonen. Helmi-, maaliskuu- ja kesäkuussa keruuta teki myös Metsähallituksen yhteistyöyrittäjä Versona Oy:n henkilöstö.

Vastausten kokonaiskertymä mukaili melko hyvin suunniteltua otantaa. Yllätyksenä tuli kävijöiden painottuminen Harjijärven sijaan yhä enemmän Selänpohjaan, mistä kertyi suurin osa vastauksista (41 %) ja mistä saatiin keskimäärin eniten vastauksia suhteessa keruupäivien lukumäärään. Kirveslammelta saatiin 19 %, Lintuniemestä 15 % ja Harjijärveltä 10 % vastauksista. Vastauslomake oli saatavilla suomeksi ja englanniksi. Suurin osa vastasi lomakkeeseen suomeksi (96 %). Vastaajilla oli käytössään kaksi karttaa. Kartassa 1 oli Leivonmäen kansallispuisto käyntikohteineen ja kartassa 2 kansallispuiston lähialue (Joutsa, Jyväskylä, Toivakka, Luhanka ja Muurame).

Jo aineistoa kerätessä havaittiin, että Harjijärven ja Lintuniemen puolikodilla oli hiljaisempaa kuin otantakehikkoa laadittaessa oli arvioitu. Myös Soimalammen jatkuvan keruun pisteestä saatiin arvioitua vähemmän havaintoja (1 % kaikista vastauksista). Kävijätutkimuksen edetessä otantakehikkoa päivitettiin vastaamaan olosuhteita ja tehtyjä havaintoja vähentämällä keruupäiviä Lintuniemen ja erityisesti Harjijärven puolikodilta. Lintuniemen kävijöitä pääteltiin tavoitettavan Selänpohjasta käsin ja Harjijärven puolikodilla oli kylmäkeruupiste, jonka kautta kävijöiden oli mahdollista osallistua tutkimukseen.

Kyselylomaketta tarjottiin otantapisteessä kaikille 15 vuotta täyttäneille kävijöille, jotka olivat viettäneet alueella jo jonkin aikaa. Yhtenä erityisen vilkkaana keruupäivänä jouduttiin käyttämään systemaattista otantaa ottaen tutkimukseen mukaan vain joka 3. kävijä, jotta keruupäivän vastaukset eivät liikaa painottuisi tutkimuksen tuloksissa. Kaikilta keruupäiviltä pidettiin keruupäiväkirjaa, johon kirjattiin sääolot, keruun kesto, kävijöiden ja kerättyjen lomakkeiden lukumäärä sekä kieltäytyjien määrä ja kieltäytymisen syyt. Päiväkirjaan oli mahdollista merkitä myös muita huomioita ja kävijöiltä saatua palautetta.

Mikäli kävijä oli vasta saapumassa alueelle mutta halusi osallistua tutkimukseen, voitiin hänelle antaa vastauslomake liitekarttoineen mukaan postimaksulla varustetussa kirjekuoressa. Pääasiassa vastauskuoria annettiin mukaan niille kävijöille, jotka olivat poistumassa alueelta, mutta eivät jääneet täyttämään lomaketta paikan päälle. Tyypillisin syy vastauskuoren mukaan ottamiseen tai osallistumisesta kieltäytymiseen oli kiire. Kaikista vastauksista postitse saatiin 28 prosenttia. Lomakkeiden palautumisprosentti oli 59 prosenttia. Webropolin kautta saatiin vastauksia yhteensä 30 kappaletta, mikä on kahdeksan prosenttia kaikista vastauksista.

Tutkimuksen aineisto oli tarkoitus kerätä tableteilla mobiililomakkein, mutta teknisten ongelmien vuoksi tabletteja ei lopulta käytetty. Aktiivisella keruulla kerätty aineisto on kerätty paperilomakkein, jotka on tallennettu Metsähallituksen asiakasseurantatietojen hallintajärjestelmä ASTA:an kesän ja syksyn 2021 aikana. Samalla tavoin tallennettiin myös Webropolin kautta saapuneet vastaukset.

Kyselylomakkeen vakioitujen kysymysten lisäksi tutkimuksessa oli yksi lisäkysymys, jolla selvitettiin, mitä palveluja vastaaja kaipaisi lisää kansallispuiston läheisyyteen. Tallentamisvaiheessa huomattiin, että kysymys 18 "Minkä arvoiseksi arvoisit rahassa mitattuna Leivonmäen kansallispuistossa kokemasi terveys- ja hyvinvointivaikutukset?" oli vaikeasti arvioitava. Kysymys herätti myös paljon keskustelua vastaamistilanteissa paikan päällä, kuten myös rahan käyttöä kartoittava kysymys 15. Useampi vastaaja tarvitsi ohjausta näihin kysymyksiin vastatessa. Muut kysymyskohtaiset huomiot on esitetty myöhemmin tulosten yhteydessä. Annetuissa vastauksissa oli useita vaillinaisesti täytettyjä lomakkeita, joissa vastaaja ei ole

vastannut kaikkiin kysymyksiin. Näin ollen yksittäiseen kysymykseen vastanneiden kokonaislukumäärä vaihtelee.

Aineiston analysoinnin tilastollisina menetelminä käytettiin suorien jakaumien tarkastelua ja kuvailevia tunnuslukuja (keskiarvo, keskihajonta, moodi, mediaani ja prosenttipisteet).

- Moodi on tyyppi-arvo, joka kuvaa aineiston yleisintä arvoa.
- Mediaani ilmaisee muuttujan keskimmäisen arvon jakautuen havaintoaineiston kahteen yhtä suureen osaan.
- 25 %:n prosenttipiste ilmaisee muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu neljäsosa havaintoaineistosta, ja 75 %:n prosenttipiste sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu kolme neljäsosaa havainnoista.

Paikallistaloudellisten vaikutusten laskemiseen käytettiin Metsähallituksen ja Metsäntutkimuslaitoksen vuonna 2009 kehittämää laskentamallia, joka on osa Metsähallituksen ASTA-tietojärjestelmää. Paikallistaloudellisten vaikutusten laskemisessa käytetään ASTA:an tallennettuja tietoja kävijöistä ja heidän rahankäytöstään sekä alueen vuotuista käyntimäärää. Laskentaa varten alueet on jaettu neljään luokkaan lähialueen asukastiheyden perusteella. Leivonmäen kansallispuisto kuuluu tässä tarkastelussa luokkaan taajama/tiheä asutus. Kullekin luokalle on laskettu keskimääräiset välittömien vaikutusten kertautumista kuvaavat kertoimet ja työllisyysuhdeluvut. Apuna on käytetty Tilastokeskuksen maakunnallisista panos-tuotostaulukoista johdettuja paikallisia panos-tuotostaulukoita. Paikallistaloudellisten vaikutusten laskennassa käytettävät kertoimet on päivitetty viimeksi vuonna 2019 (Vatanen & Kajala 2020).

Tässä tutkimuksessa on käytetty paikallistaloudellisten vaikutusten laskemiseksi Leivonmäen kansallispuiston vuoden 2020 käyntimäärää. Tähän tulee kiinnittää erityistä huomiota siitä syystä, että vuosi 2020 oli käyntimääriltään erityislaatuinen maailmanlaajuisen COVID-19-pandemian vuoksi. Pandemian aiheuttama kotimainen retkeilybuumi näkyi myös Leivonmäen kansallispuistossa käyntimäärien kasvuna. Tätä tutkimusta tehdessä vuonna 2021 Leivonmäen käyntimäärät ovat olleet hieman edellisvuotta pienemmät. Käyntimäärien kehitys palanneekin jo aikaisempina vuosina alkaneeseen hieman maltillisemmän kasvun trendiin. Huomioitavaa on myös ulkomaalaisten matkailijoiden osuus, joka on vuosien 2020 ja 2021 kävijäkunnassa todennäköisesti pienempi kuin mitä se olisi ollut ilman COVID-19-pandemiaa.

Havaintojen jakautuminen haastattelupaikoittain.

Haastattelupaikka	Kpl	%
Selänpohja P	157	41
Lintuniemi	57	15
Kirveslampi P	73	19
Harjujärvi	37	10
Harjunlahti P	26	7
Koskikaran kierros	27	7
Niinisaari	3	1
Soimalampi	5	1
Yhteensä	385	100

3 Tulokset

3.1 Kävijärakenne

3.1.1 Kävijöiden perustiedot

Kävijätutkimukseen vastanneista naisia oli 59 prosenttia ja miehiä 41 prosenttia. Muuksi sukupuolensa ilmoitti yksi vastaaja. Seitsemän vastaajaa oli jättänyt ilmoittamatta tiedon sukupuolesta. Suurin ikäryhmä vastaajissa oli 35–44-vuotiaat 29 prosentin osuudella. Toiseksi suurin ikäryhmä oli 45–54-vuotiaat (21 %). Viideltä vastaajalta puuttui tieto syntymävuodesta.

Vastaajista 97 prosenttia oli kotimaisia kävijöitä. Asuinkuntansa ilmoitti yhteensä 371 vastaajaa, ja heistä hieman yli puolet (52 %) oli paikallisia lähialueen asukkaita ja suurin osa (42 %) Jyväskylästä. Kotimaisia matkailijoita oli 45 prosenttia kaikista kysymykseen vastanneista. Suurin osa heistä (9 %) oli Helsingistä. Vastaajien asuinkunnat on esitelty liitteessä 3.

Ulkomaalaisia matkailijoita oli vain kolme prosenttia vastanneista. Matkailijat tulivat Saksasta, Intiasta ja Itävallasta. Lisäksi Belgiasta, Tšekistä ja Meksikosta tuli kustakin maasta yksi kävijä.

Vastanneiden ikäjakauma sukupuolen mukaan jaoteltuna.

Ikäluokka	Mies kpl	Mies %	Nainen kpl	Nainen %	Kaikki kpl	Kaikki %
15–24	12	8	22	10	34	9
25–34	20	13	40	18	63	17
35–44	50	32	60	27	110	29
45–54	30	19	48	22	79	21
55–64	28	18	36	16	64	17
65–	14	9	14	6	30	8
Yhteensä	154	100	220	100	380	100

Vastanneiden kotimaa.

Kotimaa	Kpl	%
Suomi	374	97
Saksa	4	1
Intia	2	1
Itävalta	2	1
Belgia	1	0
Tšekki	1	0
Meksiko	1	0
Yhteensä	385	100

Vastanneiden luokittelu asuinkunnan ja kotimaan perusteella.

Kävijätyyppi	Kpl	%
Paikallinen asukas	198	52
Kotimainen matkailija	171	45
Ulkomainen matkailija	11	3
Yhteensä	380	100

3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot

Kansallispuistoon saavuttiin useimmiten 2–5 hengen seurueissa (84 % vastaajista). Yksin puistoon saapui 11 prosenttia vastaajista. Vain viisi prosenttia kaikista vastanneista saapui kuuden tai useamman hengen ryhmissä.

Seurue koostui yleisimmin oman perheen jäsenistä (62 %) tai ystävistä (23 %). Seurueista 24 prosentissa oli mukana alle 15-vuotiaita. Näissä seurueissa lapsia oli mukana keskimäärin kaksi. Liikuntaesteisiä oli mukana kolmessa seurueessa, yksi kussakin.

Neljässä lomakkeessa vastaaja oli kertonut seurueensa koostuneen jostain muusta kuin annetuista vastausvaihtoehdoista. Näissä vastauksissa kerrottiin seurueen koostuneen valmennusryhmästä, Metsän laulajaiset -tapahtuman osallistujista, sielunkumppanista ja tulevasta avio- puolisosta.

Kävijöitä pyydettiin myös kertomaan, oliko heillä tämänkertaisella käynnillään mukana koira tai koiria. Kysymykseen vastasi 372 vastaajaa, joista 19 prosentilla (69 vastaajalla) oli mukana yksi tai useampi koira.

Vastaajien seurueiden ryhmäkoko.

Seurueen koko	Kpl	%
Yksin	40	11
2–5 hengen seurue	320	84
6 tai useamman hengen seurue	20	5
Yhteensä	380	100

Seuruetta kuvaavia tunnuslukuja.

Seuruetiedot	n	Keski- arvo	Keski- haj.	Prosentti- pisteet, Min	Prosentti- pisteet, 25 %	Prosentti- pisteet, Med	Prosentti- pisteet, 75 %	Prosentti- pisteet, Max
Seurueen koko yhteensä	340	3,0	1,71	2	2	2	3	20
Alle 15-vuotiaita	81	2,0	1,18	1	1	2	2	7
Liikuntaesteisiä	3	1,0	0,00	1	1	1	1	1

Seurueen koostumus.

Seurue	Kpl	%
Oman perheen jäsenet	210	62
Muut sukulaiset	11	3
Ystävät	80	23
Työtoverit	3	1
Opiskeluryhmä	1	0
Ohjelmopalveluyrityksen asiakkaat	1	0
Kerho, yhdistys tms.	2	1
Seurustelukumppani	29	9
Jokin muu, mikä?	4	1
Yhteensä	341	100

3.2 Käynti Leivonmäen kansallispuistossa

3.2.1 Kohteen tärkeys

Suurin osa vastaajista (74 %) ilmoitti Leivonmäen kansallispuiston olleen heidän matkansa ainoa tai tärkein kohde. Viidesosalle (20 %) vastanneista käynti oli yksi matkan suunnitelluista kohteista. Tällöin muiksi kohteiksi ilmoitettiin useimmiten Jyväskylä, joka sai yhteensä 17 mainintaa. Mökki tai mökkeily sai 10 mainintaa ja yhdeksässä vastauksessa mainittiin muuksi kohteeksi jokin muu kansallispuisto. Ylipäätään jokin muu luontokohde oli mainittu yhteensä 25:ssä eri vastauksessa. Ilmoitetut muut matkan kohteet on esitetty liitteessä 4. Täysin ennalta suunnitteleman matkakohde Leivonmäen kansallispuisto oli 6 prosentille kysymyksen vastanneista.

Kohteen tärkeys.

Kohteen tärkeys	Kpl	%
Matkasi ainoa tai tärkein kohde	283	74
Yksi matkasi suunnitelluista kohteista	77	20
Ennalta suunnitteleman kohde matkan varrella	22	6
Yhteensä	382	100

Matkan pääkohde tai pääkohteet, kun Leivonmäki oli ennalta suunnitteleman kohde matkan varrella.

Matkan pääkohde tai pääkohteet	Kpl
Etelä- ja Keski-Suomi	1
Etelä-Konnevedelle piti mennä, mutta sääennusteen perusteella päädyttiin Leivonmäelle (tämä kohde myös lähempänä kotia)	1
Himos	2
Hossa, Karhunkierros, Oulu	1
Häät Espoossa	1
Häät Espoossa, vierailu Sipoossa	1
JKL (Jyväskylä)	1
Joutsan kirkonkylä	1
Kolin kansallispuisto	2
Käynti ystävien luona	1
Luontoperheleiri Sysmässä	1
Mökki Keski-Suomessa	1
Päämäärättömästi Itä-Suomesta Lappiin	1
Reitti kulkee Porvoo-Jyväskylä-Vaasa-Oulu-Juuka-Porvoo	1
Sukulaisvierailu	2
Vuokramökki	1
Yhteensä	19

3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrastukset

Useimmat vastaajista (58 %) harrastivat 1–3 eri aktiviteettia käydessään Leivonmäen kansallispuistossa. Suosituin aktiviteetti oli kävely, jonka mainitsi 73 prosenttia vastaajista. Myös luonnon tarkkailu ja retkeily olivat suosittuja harrastuksia, sillä niitä kertoi harrastavansa yli puolet kysymykseen vastanneista. Viidesosa harrasti myös luontovalokuvausta ja koiran kanssa ulkoilua.

Annettujen vastausvaihtoehtojen ulkopuolelta aktiviteetin mainitsi 14 prosenttia vastaajista. Näissä vastauksissa korostui eväiden syönti (53 %), sillä eväsretkeilyn vaihtoehtoa ei ollut valmiiden vastausvaihtoehtojen joukossa. Nuotion äärellä oleminen sisältyi 38 prosenttiin näistä vastauksista.

Tärkeimmäksi aktiviteetiksi nostettiin retkeily, jonka valitsi lähes kolmasosa (31 %) vastaajista. Kävelyn koki tärkeimmäksi 21 prosenttia ja luonnon tarkkailun 13 prosenttia vastaajista. Yli puolet murtomaahiihtoa, pyöräilyä tai retkeilyä harrastaneista piti kyseistä aktiviteettia käyntinsä tärkeimpänä aktiviteettina.

Aktiviteettien lukumäärä käyntiä kohden.

Harrastusten lukumäärä	Miehet Kpl	Miehet %	Naiset Kpl	Naiset %	Kaikki Kpl	Kaikki %
1-3	94	61	124	56	224	58
4-6	54	35	92	41	148	39
7-9	5	3	4	2	9	2
10 tai enemmän	0	0	2	1	2	1
Yhteensä	153	100	222	100	383	100

Pääasialliset aktiviteetit, joihin vastanneet osallistuivat tai aikoivat osallistua tällä käynnillään Leivonmäen kansallispuistossa. Kysymyksessä oli mahdollista valita useampi eri vaihtoehto.

Harrastus	Mies Kpl	Mies %	Nainen Kpl	Nainen %	Kaikki Kpl	Kaikki %
Kävely	109	71	165	74	281	73
Lenkkeily	14	9	21	9	35	9
Retkeily	70	46	129	58	201	52
Luonnon tarkkailu	81	53	133	60	220	57
Pyöräily tai maastopyöräily	13	8	12	5	25	7
Kalastus	4	3	3	1	7	2
Lintuharrastus	9	6	21	9	30	8
Marjastus	12	8	18	8	30	8
Sienestys	8	5	11	5	19	5
Opetukseen liittyvä käynti	1	1	2	1	3	1
Luontovalokuvaus	28	18	48	22	78	20
Koiran kanssa ulkoilu	23	15	38	17	62	16
Telttailu tai muu leiriytyminen maastossa	19	12	21	9	40	10
Murtomaahiihto	16	10	31	14	47	12
Lumikenkäkävely	3	2	14	6	17	4
Uinti	25	16	23	10	50	13
Veneily	2	1	1	0	3	1
Melonta	2	1			2	1
Käynti Selänpohjan kahvilassa	12	8	17	8	31	8
Geokätköily	6	4	6	3	12	3
Esteetön ulkoilu	7	5	6	3	13	3
Muu, mikä?	16	10	36	16	53	14
Yhteensä	153	-	222	-	383	-

Muut aktiviteetit.

Harrastus muu	Kpl
Eväiden syönti	7
Eväiden syönti laavulla	2
Eväät ja makkaranpaisto laavulla	1
Eväät ja pannukahvi	1
Grillaus	3
Helppo hiihtolenkki	1
Laavu ja nuotio, eväät	1
Laavulla makkaranpaisto	3
Lasten tuominen metsään	1
Liukulumikenkäily	5
Liukulumilautailu	1
Liukulumisukseilu	1
Luonnon kokeminen	1
Luonnossa oleminen	1
Luontoyhteys	1
Maastohiihto ilman latuja	1
Makkaran paistaminen	8
Nuotiolla istuskelu	1
Parisuhteen hoitaminen	1
Perheen kanssa oleminen	1
Ruokailu metsässä	1
Skinbased	1
Syönti nuotiolla	1
Tuokio nuotiolla	1
Tutustuminen	1
Umpihankihiihto	2
Vloggaus	1
Yhdessä laulaminen	1
Yhteislaulutilaisuus	1
Ystävän kanssa oleminen	1
Yhteensä	53

Vastanneiden kaikkein tärkein aktiviteetti tällä käynnillä.

Tärkein harrastus	Mies Kpl	Mies %	Nainen Kpl	Nainen %	Kaikki Kpl	Kaikki %
Retkeily	36	26	69	34	105	31
Kävely	33	24	36	18	71	21
Luonnon tarkkailu	25	18	17	8	44	13
Murtomaahiihto	10	7	21	10	31	9
Muu, mikä?	3	2	13	6	17	5
Koiran kanssa ulkoilu	6	4	9	4	16	5
Pyöräily tai maastopyöräily	7	5	8	4	15	4
Telttailu tai muu leirytyminen maastossa	7	5	7	4	14	4
Lenkkeily	2	1	6	3	8	2
Uinti	2	1	2	1	4	1
Käynti Selänpohjan kahvilassa	1	1	3	2	4	1
Lumikenkäkävely	1	1	2	1	3	1
Esteetön ulkoilu			3	2	3	1
Luontovalokuvaus	1	1	1	0	2	1
Geokätköily	1	1	1	0	2	1
Sienestys	-	-	1	0	1	0
Opetukseen liittyvä käynti	-	-	1	0	1	0
Melonta	1	1	-	-	1	0
Yhteensä	136	100	200	100	342	100

3.2.3 Liikkumistapa ja kuljettu matka

Leivonmäen kansallispuistossa liikuttiin omin voimin keskimäärin 8,4 kilometriä käyntikertaa kohden. Kysymykseen vastanneista 81 prosenttia liikkui kävellen. Heillä keskimääräinen matkan pituus oli 7 kilometriä (mediaani 5 km). 13 prosenttia vastaajista liikkui hiihtäen, jolloin keskimääräinen matkan pituus oli 11,2 kilometriä (mediaani 10 km). Pyöräillen kertoi liikkuneensa kuusi prosenttia vastaajista. Keskimääräinen pyöräilymatkan pituus oli 23,3 kilometriä (mediaani 22 km).

Muulla tavoin kertoi liikkuneensa kuusi prosenttia vastanneista. Muita liikkumistapoja olivat useimmiten liukulumikenkäily (11 mainintaa) ja lumikenkäily (8 mainintaa).

Omin voimin kuljettu matka (km) eri liikkumistavoittain Leivonmäen kansallispuistossa. Vastaaja on voinut liikkua useammalla eri tavalla. Viimeisen sarakkeen arvo on laskettu käyttäen puiston vuoden 2020 käyntimäärää (37 559 käyntiä) ja vastanneiden ilmoittamien kuljettujen matkojen mediaaneja.

Liikkumistapa	n	Keski-arvo	Keskij.	Prosentti-pisteet Min	Prosentti-pisteet 25 %	Prosentti-pisteet Med	Prosentti-pisteet 75 %	Prosentti-pisteet Max	Kuljettu matka, km/v
Kävellen	303	7,0	5,07	1	4	5	9	30	140 152
Juosten	7	9,1	14,69	1	1	5	7	42	3 237
Pyöräillen/ maastopyöräillen	21	23,3	9,84	3	20	22	25	45	42 739
Meloen	1	25,0		25	25	25	25	25	2 312
Hiihtäen	50	11,2	10,30	4	7	10	10	50	46 254
Muuten, miten?	24	5,9	6,01	1	3	5	6	28	11 101
Yhteensä	375	8,4	7,6	-	-	6,0	-	-	245 795

Muu liikkumistapa.

Muu liikkumistapa	Kpl
Liukulumikengillä	8
Liukulumisuksilla	1
Lumikengillä	9
Oma vene	1
Skinbased	1
Uiden	3
Veneillen	1
Yhteensä	24

3.2.4 Käyntien alueellinen jakautuminen

Suosituimmat käyntikohteet Leivonmäen kansallispuistossa olivat Joutsniemen laavu (30 %), Lintuniemen puolikota (28 %) ja Harjun kierros (27 %), joissa vähintään yhdessä kertoi vierailleensa lähes joka kolmas kävijä. Harjunkierros kulkee Lintuniemen kautta ja siltä on helppo poiketa myös Joutsniemeen. Mäyränkierroksella oli vierailut 23 prosenttia vastanneista, mutta Soimalammen laavulla ainoastaan 10 prosenttia kaikista kysymykseen vastanneista.

Puiston eteläosassa suosituin vierailukohde oli Kirveslammin kierros, jolla ilmoitti vierailleensa 22 prosenttia vastanneista. Puiston pohjoisimmalla reitillä Koskikaralla vieraili puolestaan 18 prosenttia vastanneista. Annettujen vastausvaihtoehtojen ulkopuolelta vierailukohteiksi mainittiin Harjunlahden uimaranta (kaksi mainintaa), Joutsniemi ja Selänpohjan kahvila.

Kirveslammin kierros, Luupään lenkki ja Harjujärven puolikota olivat suosittuja erityisesti kotimaisten matkailijoiden keskuudessa. Kirveslammilla kävi kolmasosa (33 %) ja Harjujärvellä neljäsosa (20 %) matkailijoista, kun lähialueen asukkaista kummassakin kohteessa vieraili vain 13 prosenttia. Luupään lenkillä kävi matkailijoista 22 prosenttia, kun paikallisista siellä vieraili vain kahdeksan prosenttia vastanneista.

Myös Harjunkierros ja Joutsniemen laavu houkuttelivat hieman enemmän kotimaisia matkailijoita kuin lähialueen asukkaita. Matkailijoista kohteissa vieraili 31 prosenttia, kun lähialueen asukkaista Joutsniemen laavulla kävi 26 prosenttia ja Harjunkierroksella 22 prosenttia. Reiteistä myös maastopyöräilyreitti oli suosituimpi matkailijoiden keskuudessa (11 %, 19 vastaajaa vieraili) kuin paikallisten asukkaiden keskuudessa (4 %, 7 vastaajaa vieraili).

Mäyränkierros oli puolestaan hieman suosituimpi lähialueen asukkaiden keskuudessa (paikallisista 26 % vieraili, kotimaisista matkailijoista 20 %). Myös retkilatu oli selvästi suosituimpi paikallisten keskuudessa, sillä siellä vieraili 16 % (31 vastaajaa) lähialueen asukkaista. Matkailijoista retkiladulla vieraili vain viisi prosenttia vastanneista (9 vastaajaa).

Lintuniemen puolikodan, Koskikaran kierroksen, Soimalammen laavun, Rutalahden yhdysreitit, Niinisaaren laavun ja muiden ilmoitettujen kohteiden suosiossa ei ollut kotimaisten matkailijoiden ja paikallisten välillä merkittäviä eroja.

Ulkomaalaisten matkailijoiden keskuudessa suosituimmat vierailukohteet olivat Harjunkierros (6 käyntiä), Joutsniemen laavu (5 käyntiä), Kirveslammin kierros (4 käyntiä) ja Lintuniemen puolikota (4 käyntiä).

Käyntien alueellinen jakautuminen. Vastaajan oli mahdollista valita useampi vaihtoehto. Vastanneita yhteensä 379.

Käyntikohde	Kpl	%
Joutsniemi (laavu)	112	30
Lintuniemi (puolikota)	106	28
Harjun kierros	102	27
Mäyrän kierros	88	23
Kirveslammen kierros	85	22
Koskikaran kierros	70	18
Harjujärvi (puolikota)	63	17
Luupään lenkki	54	14
Retkilatu	40	11
Soimalampi (laavu)	37	10
Maastopyöräilyreitti	26	7
Rutalahden yhdysreitti	7	2
Niinisaari (laavu)	3	1
Muulla, missä?	4	1

Käyntien alueellinen jakautuminen kotimaisten matkailijoiden ja lähiseudun asukkaiden mukaan. Vastaajan oli mahdollista valita useampi vaihtoehto.

Käyntikohde	Kotimaiset matkailijat Kpl	Kotimaiset matkailijat %	Paikalliset Kpl	Paikalliset %
Harjunkierros	54	31	42	22
Mäyrän kierros	34	20	50	26
Maastopyöräilyreitti	19	11	7	4
Kirveslammen kierros	56	33	25	13
Luupään lenkki	37	22	16	8
Retkilatu	9	5	31	16
Koskikaran kierros	36	21	33	17
Rutalahden yhdysreitti	1	1	6	3
Lintuniemi puolikota	49	28	51	26
Joutsniemi laavu	54	31	51	26
Soimalampi laavu	15	9	21	11
Harjujärven puolikota	35	20	25	13
Niinisaari laavu	2	1	1	1
Muulla, missä?	3	2	1	1
Vastanneita yhteensä	172	-	194	-

3.2.5 Käynnin kesto, toistuvuus ja kävijävuorokaudet

Vastanneista 43 prosenttia oli Leivonmäen kansallispuistossa ensimmäistä kertaa. Puistossa aikaisemmin vierailleet olivat käyneet kansallispuistossa keskimäärin kahdeksan kertaa viimeisen vuoden aikana. Hajonta oli kuitenkin suurta, sillä mukaan mahtui kaksi tapausta, jossa kävijä ilmoitti vierailevansa puistossa päivittäin tai lähes päivittäin (360 kertaa vuodessa). Tyypillisesti kävijä oli vierailut viimeisen kahden vuoden aikana Leivonmäen kansallispuistossa kaksi kertaa, sillä vähintään puolet aikaisemmin vierailleista kävijöistä ilmoitti käyneensä puistossa viimeisen vuoden aikana enintään kaksi kertaa.

Valtaosa kävijöistä oli Leivonmäen kansallispuistossa päiväkäynnillä (84 %). Kysymykseen vastasivat lähes kaikki osallistujat, ainoastaan kolme vastaajaa ei ilmoittanut käyntinsä kestoa. Päiväkäynnillä olleet viipyivät puistossa keskimäärin 3,1 tuntia.

Yöpyjät viipyivät puistossa keskimäärin 1,5 vuorokautta. Suurin osa (67 %) puistossa yöpyvistä kävijöistä yöpyi omassa majoitteessa ja käynti kesti keskimäärin 1,3 vuorokautta. Yhden yön yöpyminen kansallispuistossa vaikuttaa olevan suosittua, sillä peräti 64 prosenttia ilmoitti viipyvänsä yhden yön ja kolmasosa (33 %) kaksi yötä. Oman majoitteen jälkeen seuraavaksi suosituin yöpymistapa oli asuntoauto- tai vaunu, jossa yöpyi 29 prosenttia puistossa yöpyvistä.

Kävijöiltä tiedusteltiin myös, kuinka kauan he oleskelivat käyntinsä yhteydessä yhteensä Leivonmäen kansallispuistossa ja sen lähialueella (Joutsa, Jyväskylä, Toivakka, Luhanka ja Muurame). Kysymys oli osoitettu ainoastaan niille henkilöille, jotka eivät asuneet vakituisesti lähialueella. Tulos kuvaa siis matkailijoiden viipymää. Matkailijoiden päiväkäynti puistossa ja sen lähialueella oli kestoltaan keskimäärin 3,9 tuntia.

Valtaosa (74 %) kysymykseen vastanneista matkailijoista yöpyi puistossa tai sen lähialueella. Matkailijat, jotka yöpyivät kansallispuistossa tai sen lähialueella, viipyivät keskimäärin 4,3 vuorokautta. Suurin osa lähiseudulla yöpyvistä (42 %) viipyi kaksi vuorokautta. Suosituimmat yöpymistavat lähialueella olivat vuokramökki (28 prosenttia vastanneista, keskimäärin 4,3 vrk), ystävän tai sukulaisen luona yöpyminen (26 % vastanneista, keskimäärin 3,6 vrk) ja oma mökki (22 % vastanneista, keskimäärin 10,3 vrk). Muuksi yöpymistavaksi lähialueella mainittiin maatilamajoitus Vaihelan tilalla ja Airbnb Jyväskylässä, jotka saivat molemmat yhden maininnan.

Käynnin toistuvuus sukupuolen mukaan.

Käynnin toistuvuus	Miehet Kpl	Miehet %	Naiset Kpl	Naiset %	Kaikki Kpl	Kaikki %
Ensikertaa alueella	60	41	91	44	154	43
Käynyt aikaisemmin	86	59	117	56	207	57
Yhteensä	146	100	208	100	361	100

Aikaisempien käyntikertojen määrä.

	n	Keski-arvo	Keskij.	Prosentti-pisteet Min	Prosentti-pisteet 25 %	Prosentti-pisteet Med	Prosentti-pisteet 75 %	Prosentti-pisteet Max
Käynnit viimeisten 12 kuukauden aikana	207	7,9	37,04	0	1	2	4	365

Päiväkävijöiden ja yöpyjien osuus, käynnin kesto (yöpyjillä vrk, päiväkävijöillä h) Leivonmäen kansallispuistossa sekä kävijävuorokaudet vuoden 2020 käyntimäärällä (37 559 käyntiä).

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto, Keskiarvo	Käynnin kesto, Mediaani	Käynnin kesto, Moodi	Käynnin kesto, Min	Käynnin kesto, Max	Kokonaisviipymä, kävijävuorokausia
Päiväkävijät yhteensä	319	84	3,1	3	3	1	12	3 996
Päiväkävijät miehet	120	38	3,1			1	10	
Päiväkävijät naiset	191	60	3,0			1	12	
Yöpyjät yhteensä	63	16	1,5	1	1	1	3	9 108
Yöpyjät miehet	33	52	1,5			1	3	
Yöpyjät naiset	30	48	1,4			1	3	
Yhteensä	382							13 103

Matkailijoiden (9635 henkilöä) käynnin kesto (yöpyjillä vrk, päiväkävijöillä h) ja kävijävuorokaudet yhteensä Leivonmäen kansallispuistossa ja sen lähialueella (laskettu vuoden 2020 käyntimäärällä = 37 559 käyntiä).

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto, Keskiarvo	Käynnin kesto, Mediaani	Käynnin kesto, Moodi	Käynnin kesto, Min	Käynnin kesto, Max	Kokonaisviipymä, kävijävuorokausia
Päiväkävijät yhteensä	38	26	3,9	4	3	1	8	411
Päiväkävijät miehet	18	47	4,2			1	8	
Päiväkävijät naiset	20	53	3,7			2	6	
Yöpyjät yhteensä	108	74	4,3	2	2	1	60	30 868
Yöpyjät miehet	39	36	3,8			1	21	
Yöpyjät naiset	66	61	4,6			1	60	
Yhteensä	146							31 279

Yöpymisten kesto (vrk) alueella yöpymistavoittain (n=63).

Yöpymistapa	n	Keskiarvo	Keskijaj.	Prosentti-pisteet Min	Prosentti-pisteet 25 %	Prosentti-pisteet Med	Prosentti-pisteet 75 %	Prosentti-pisteet Max
Asuntoautossa tai -vaunussa	18	1,7	0,46	1	1	2	2	2
Omassa majoitteessa (telтта tms.)	42	1,3	0,56	1	1	1	2	3
Laavussa	6	1,0	0,00	1	1	1	1	1

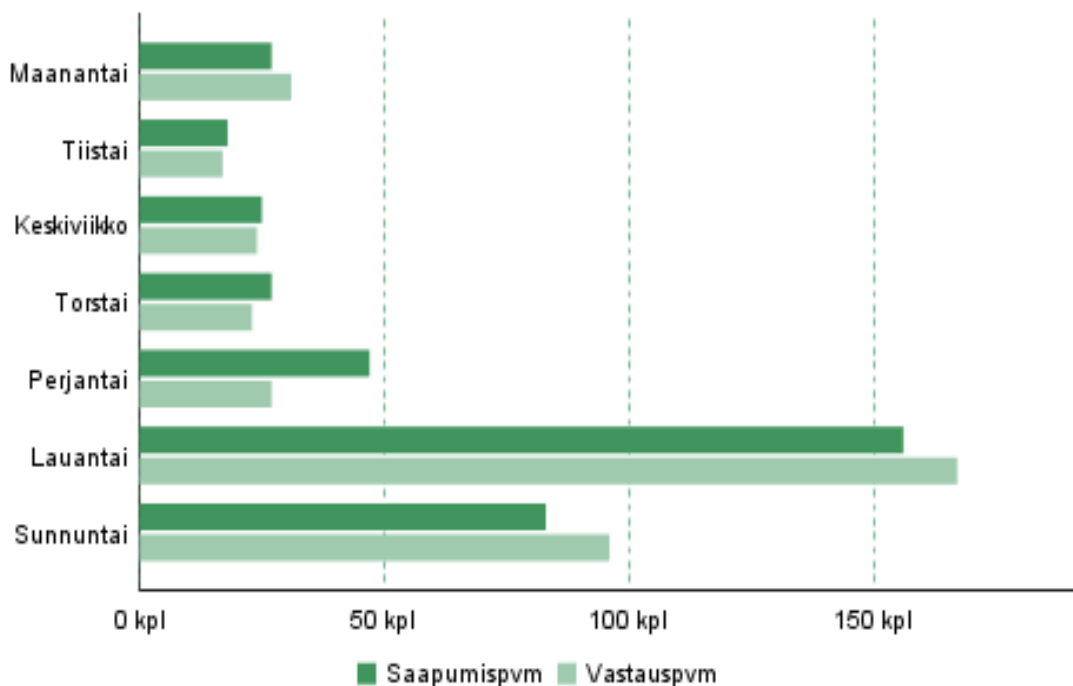
Yöpymisten kesto (vrk) alueen lähistöllä yöpymistavoittain (n=69).

Yöpymistapa	n	Keskiarvo	Keskijaj.	Prosentti-pisteet Min	Prosentti-pisteet 25 %	Prosentti-pisteet Med	Prosentti-pisteet 75 %	Prosentti-pisteet Max
Hotellissa	10	1,5	0,71	1	1	1	2	3
Vuokramökissä	19	4,3	6,13	1	2	2	7	28
Omassa mökissä	15	10,3	15,01	2	4	5	7	60
Asuntoautossa tai -vaunussa	4	2,2	0,50	2	2	2	2	3
Ystävän tai sukulaisen luona	18	3,6	3,24	1	2	2	4	14
Muulla, missä?	3	5,3	5,86	1	1	3	12	12

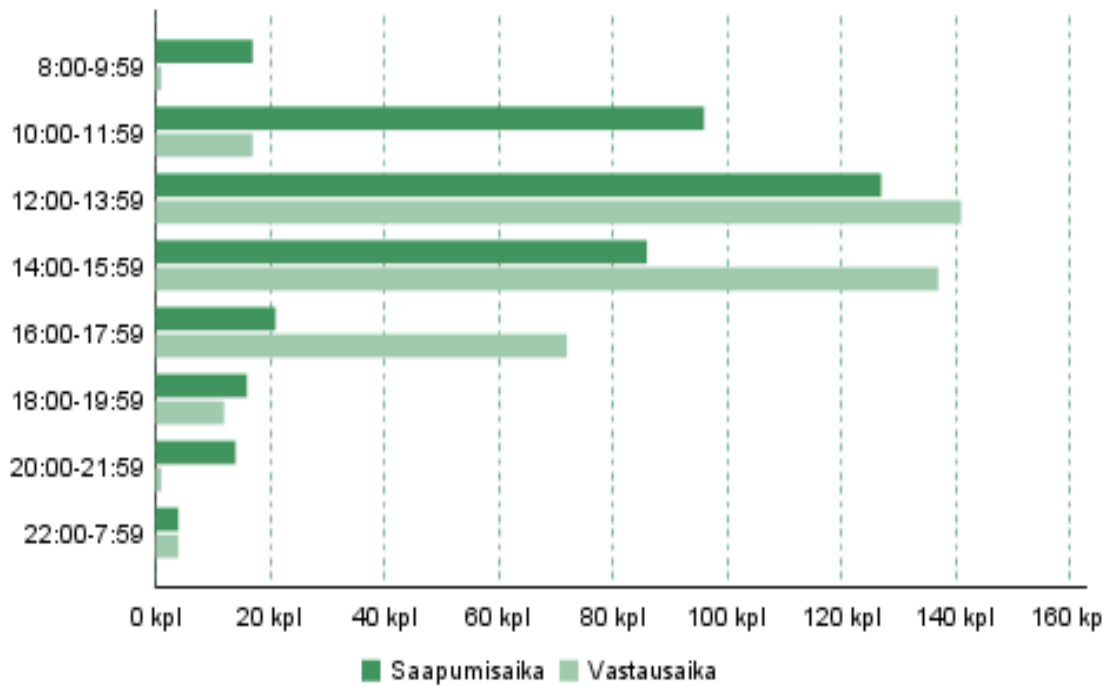
3.2.6 Saapuminen alueelle

Kävijätutkimukseen saatiin eniten vastauksia heinäkuussa ja toukokuussa. Kesäkuu ja elokuu olivat sään puolesta epävakaita, mikä on voinut vaikuttaa niiden suosioon vierailuajankohdaksi. Vastanneiden yleisimmät saapumispäivät olivat lauantai ja sunnuntai, jolloin saatiin myös suurin osa vastauksista. Puistoon saavuttiin useimmiten klo 12–14. Seuraavaksi eniten puistoon saavuttiin klo 10–12 ja kolmanneksi eniten 14–16. Vastauksia saatiin eniten klo 12–18.

Suurin osa saapui Leivonmäelle henkilöautolla (89 %). Henkilöautolla ja asuntovaunulla tai matkailuautolla saapui 7 prosenttia vastaajista. Lihaskäytöllä puistoon tuli vain 4 prosenttia kaikista vastanneista. Muiksi kulkuneuvoiksi mainittiin moottoripyörä, joka sai kaksi mainintaa, ja pakettiauto, joka sai yhden maininnan.

Leivonmäen kansallispuistoon saapuminen ja kyselyyn vastaaminen viikonpäivittäin.

Leivonmäen kansallispuistoon saapuminen ja kyselyyn vastaaminen vuorokauden mukaan.

Viimeisin kulkuneuvo, jolla oli saavuttu Leivonmäen kansallispuistoon.

Kulkuneuvo	Kpl	%
Henkilöauto	337	89
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto	27	7
Lihaskävelin (kävelin, pyöräillen jne.)	14	4
Jotenkin muuten, miten?	3	1
Yhteensä	380	100

3.2.7 Kävijöiden rahankäyttö ja paikallistaloudelliset vaikutukset

Kävijöiden rahankäytön ja paikallistaloudellisten vaikutusten arvioimiseksi vastaajia pyydettiin arvioimaan kulut, jotka liittyivät heidän tämänkertaiseen käyntiinsä Leivonmäen kansallispuistossa ja sen lähialueella. Laskenta perustui kansallispuiston vuoden 2020 käyntimäärään (37 559 käyntiä). Käyntimäärä oli Leivonmäen kansallispuiston tyypillistä käyntimäärää hie- man korkeampi johtuen COVID-19-pandemian aikaansaamasta kansallispuistojen käyntimää- rien kasvusta vuonna 2020. Pandemian vuoksi myös ulkomaalaisten kävijöiden osuus vuosien 2020 ja 2021 kävijöistä oli vähäinen.

Vastaajat arvioivat kuluttaneensa käyntikerrallaan Leivonmäen kansallispuistossa ja sen lähi- alueella keskimäärin 29 euroa. Puistossa tai sen lähialueella yöpyneet kuluttivat keskimäärin 56 euroa ja päiväkävijät 14 euroa. Kotimaiset matkailijat kuluttivat lähialueen asukkaita enem- män. Kotimaiset matkailijat kertoivat kuluttaneensa käyntinsä yhteydessä keskimäärin 40 eu- roa. Heistä majoittujat kuluttivat käynnillään keskimäärin 56 euroa ja päiväkävijät 14 euroa. Lähialueen asukkaat kuluttivat keskimäärin 12 euroa käyntiä kohden, majoittujat keskimäärin 29 euroa ja päiväkävijät 10 euroa. Ulkomaalaisten matkailijoiden rahankäyttöä ei voitu ha- vaintojen vähäisen määrän vuoksi luotettavasti arvioida.

Keskimäärin eniten rahaa käytettiin ruoka- ja vähittäiskauppaostoksiin, majoittumiseen ja huoltamo-ostoksiin. Menolajeista eniten tulovaikutuksia tuotti kuitenkin majoittuminen ja seuraavaksi eniten kahvila ja ravintola. Näihin käytetty rahamäärä tuottaa työllistämisvaiku- tustensa myötä enemmän henkilötyövuosia kuin mitä muut suositut rahankäyttökohteet (ruoka-, vähittäiskauppa- tai huoltamo-ostokset) tuottavat.

Leivonmäen kansallispuiston kokonaistulovaikutukset olivat 945 925 euroa ja kokonaistyöllii- syyvaikutukset kahdeksan henkilötyövuotta. Kun Leivonmäen kansallispuisto ilmoitettiin matkan tärkeimmäksi kohteeksi, oli kokonaistulovaikutus 510 487 euroa ja kokonaistyöllisyys- vaikutus neljä henkilötyövuotta. Leivonmäen kansallispuiston paikallistaloudellisten vaikutus- ten voidaan katsoa olevan vähintään tämän suuruiset.

Kotimaan matkailijoiden rahankäytön painopiste oli majoituspalveluissa ja lähiseudun asuk- kailla ohjelmalveluissa. Molemmilla ryhmillä tuli toisena kahvila- ja ravintola sekä kolman- tena ruoka- ja vähittäiskauppaostokset. Euromääräisesti suurimman osan tulovaikutuksista tuottavat kotimaiset matkailijat. Majoittujien ja päiväkävijöiden suhdetta tarkastellessa voi- daan todeta matkailijoiden tuottavan selvästi suuremman kokonaistulovaikutuksen.

Käsitteitä

- Käyntimäärä: Vuotuinen Metsähallituksen tietoihin perustuva käyntien määrä kohteessa.
- Kävijätutkimus: Metsähallituksen kohteissa toteutettu vakioitu kävijätutkimus, joka toistetaan noin 5 vuoden välein.
- Alueluokitus: Vaikutuslaskennan avuksi luotu neliportainen kohteiden lähialueiden asukastiheyttä ja matkailuluonnetta kuvaava luokitus.
- Lähialue: Kohteelle määritelty sijainti- ja lähikunnat käsittävä alue.
- Kokonaistulovaikutukset: Kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset tulovaikutukset.
- Kokonaistyöllisyysvaikutukset: Kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset henkilötyövuodet.
- Välittömät vaikutukset: Kävijöiden rahankäytöstä yrityksissä aiheutuvat tulo- ja työllisyysvaikutukset.
- Välilliset vaikutukset: Välittömät vaikutukset kertautuvat välillisiksi vaikutuksiksi, kun välitöntä tuloa saavat yritykset ostavat muilta alueen yrityksiltä tuotteita ja palveluita sekä maksavat tuloa työntekijöille, jotka käyttävät tulonsa tuotteiden ja palveluksien ostoon alueella. Osa välillisistä vaikutuksista vuotaa alueen ulkopuolelle.
- Kotimaiset matkailijat: Kohteen lähialueen ulkopuolelta Suomesta tulevat kävijät.
- Paikalliset kävijät: Kohteen lähialueella asuvat kävijät.
- Majoittujat: Kohteella tai sen lähialueella majoittuvat kävijät.
- Päiväkävijät: Kävijät, jotka eivät majoitu kohteella eivätkä sen lähialueella.

Keskimääräinen rahankäyttö käyntikertaa kohden vuonna 2020 Leivonmäen kansallispuistossa.

Kävijäryhmä/ Rahankäyttö	Kaikki	Majoittujat	Päiväkävijät
Kaikki kävijät, n	365	133	231
Keskimääräinen kulutus (€)	29	56	14
Kotimaiset matkailijat, n	166	103	63
Keskimääräinen kulutus (€)	40	56	14
Ulkomaiset matkailijat, n	9	8	1
Keskimääräinen kulutus (€)	_*	_*	_*
Lähialueen asukkaat, n	186	20	165
Keskimääräinen kulutus (€)	12	29	10

* havaintojen määrä (n) < 10, jolloin rahankäyttöä ei arvion epäluotettavuuden vuoksi ilmoiteta.

Kävijöiden rahankäyttö käyntikertaa kohden menolajeittain ja paikallistaloudelliset vaikutukset vuonna 2020 Leivonmäen kansallispuistossa (n=365).

Menolaji	Keskimääräinen rahankäyttö (sis. ALV)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	% tulo-vaikutuksista	Työllisyysvaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	6,95	7 583	1	0
Paikallisliikenne ²	0,00	0	0	0
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	8,67	85 554	16	1
Kahvila ja ravintola	3,82	125 814	23	2
Majoittuminen	7,81	266 545	49	3
Ohjelmapalvelut ³	1,50	51 339	9	1
Muut menot ⁴	0,38	11 410	2	0
Välittömät vaikutukset yhteensä	-	548 246	100 %	7
Välilliset vaikutukset	-	397 679	-	1
Kokonaisvaikutukset	-	945 925	-	8

1 Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

2 Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

3 Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

4 Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat.

Palveluja käyttäneiden keskimääräinen rahankäyttö (euroja, sis. ALV.) vuonna 2020 Leivonmäen kansallispuistossa.

Menolaji	Kaikki: Keskimääräinen rahankäyttö (sis. ALV)	Kaikki: Palveluita käyttäneet, n	Majoittujat: Keskimääräinen rahankäyttö	Majoittujat: Palveluita käyttäneet, n	Päiväkävijät: Keskimääräinen rahankäyttö	Päiväkävijät: Palveluita käyttäneet, n	Ulkomaalaiset kävijät: Keskimääräinen rahankäyttö	Ulkomaalaiset kävijät: Palveluita käyttäneet, n	Kotimaan matkailijat: Keskimääräinen rahankäyttö	Kotimaan matkailijat: Palveluita käyttäneet, n
Huoltamo-ostokset ¹	16,27	156	21,93	69	11,78	87	30,00	3	23,71	69
Paikallisliikenne ²	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	21,54	147	30,20	76	12,26	71	87,67	5	25,65	76
Kahvila ja ravintola	13,67	102	16,32	60	9,87	42	18,33	2	16,35	61
Majoittuminen	94,98	30	81,58	28	282,50	2	450,00	2	68,63	26
Ohjelmapalvelut ³	49,89	11	48,73	5	50,86	6	100,00	1	47,33	3
Muut menot ⁴	22,92	6	31,67	3	14,17	3	0,00	0	29,38	4
Yhteensä	219,26	223	230,43	100	381,44	123	686,00	6	211,05	106

1 Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

2 Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

3 Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

4 Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat.

Tulo- ja työllisyysvaikutukset kohteen tärkeyden mukaan vuonna 2020 Leivonmäen kansallispuistossa.

Menolaji	Tärkein kohde n = 271 Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Tärkein kohde n = 271 Työllisyysvaikutus (htv)	Yksi monista kohteista n = 72 Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Yksi monista kohteista n = 72 Työllisyysvaikutus (htv)	Ennalta suunnit- telematon kohde n = 22 Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Ennalta suunnit- telematon kohde n = 22 Työllisyysvaikutus (htv)	Yhteensä n = 365 Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Yhteensä n = 365 Työllisyysvaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	4 500	0,1	2 283	0,0	800	0,0	7 583	0,1
Paikallisiikenne ²	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Ruoka- ja muut vähittäis- kauppaostokset	53 038	0,6	30 286	0,4	2 229	0,0	85 554	1,0
Kahvila ja ravintola	57 163	0,7	65 040	0,8	3 611	0,0	125 814	1,6
Majoittuminen	150 081	1,9	109 512	1,4	6 952	0,1	266 545	3,3
Ohjelmapalvelut ³	28 701	0,3	22 638	0,3	0	0,0	51 339	0,6
Muut menot ⁴	1 867	0,0	9 128	0,1	415	0,0	11 410	0,1
Välittömät vaikutukset yhteensä	295 351	4	238 888	3	14 007	0	548 246	7
Välilliset vaikutukset	215 136	1	172 394	1	10 148	0	397 679	1
Kokonaisvaikutukset⁵	510 487	4	411 282	4	24 156	0	945 925	8

1 Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

2 Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

3 Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

4 Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

5 Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin, kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmentoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

Paikallistaloudelliset vaikutukset matkailijaryhmittäin vuonna 2020 Leivonmäen kansallispuistossa.

Menolaji	Kotimaan matkailijat n = 166 Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Kotimaan matkailijat n = 166 Työllisyysvaikutus (htv)	Ulkomaiset matkailijat n = 9 Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Ulkomaiset matkailijat n = 9 Työllisyysvaikutus (htv)	Lähialueen asukkaat n = 186 Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Lähialueen asukkaat n = 186 Työllisyysvaikutus (htv)	Yhteensä n = 361 Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Yhteensä n = 361 Työllisyysvaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	4 942	0,1	-*	-*	2 204	0,0	7 146	0,1
Paikallisliikenne ²	0	0,0	-*	-*	0	0,0	0	0,0
Ruoka- ja muut vähittäiskaup- paostokset	53 265	0,6	-*	-*	20 986	0,3	74 251	0,9
Kahvila ja ravintola	91 035	1,1	-*	-*	23 495	0,3	114 530	1,4
Majoittuminen	168 768	2,1	-*	-*	6 148	0,1	174 916	2,2
Ohjelmapalvelut ³	13 431	0,2	-*	-*	29 019	0,3	42 450	0,5
Muut menot ⁴	9 859	0,1	-*	-*	1 678	0,0	11 537	0,1
Välittömät vaikutukset yhteensä	341 299	4	-*	-*	83 530	1	424 829	5
Välilliset vaikutukset	246 126	1	-*	-*	63 843	0	309 970	1
Kokonaisvaikutukset⁵	587 425	5	-*	-*	147 374	1	734 799	6

1 Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

2 Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

3 Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

4 Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

5 Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin, kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmentoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

* havaintojen määrä (n) < 10, jolloin rahankäyttöä ei arvion epäluotettavuuden vuoksi ilmoiteta

Majoittujien ja päiväkävijöiden paikallistaloudelliset vaikutukset 2020 Leivonmäen kansallispuistossa.

Menolaji	Päiväkävijät n = 231 Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Päiväkävijät n = 231 Työllisyysvaikutus (htv)	Majoittajat n = 133 Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Majoittajat n = 133 Työllisyysvaikutus (htv)	Yhteensä n = 364 Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Yhteensä n = 364 Työllisyysvaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	3 070	0,0	4 533	0,1	7 603	0,1
Paikallisliikenne ²	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	23 594	0,3	62 195	0,7	85 789	1,0
Kahvila ja ravintola	37 535	0,5	88 625	1,1	126 160	1,6
Majoittuminen	52 999	0,7	214 279	2,6	267 278	3,3
Ohjelmapalvelut ³	28 624	0,3	22 857	0,3	51 480	0,6
Muut menot ⁴	3 537	0,0	7 905	0,1	11 442	0,1
Välittömät vaikutukset yhteensä	149 358	2	400 394	5	549 752	7
Välilliset vaikutukset	109 881	0	288 891	1	398 772	1
Kokonaisvaikutukset⁵	259 239	2	689 285	6	948 524	8

1 Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

2 Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

3 Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

4 Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

5 Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin, kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmentoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

Yhteenveto kävijöiden vuotuisen rahankäytön vaikutuksista

- Paikallistaloudelliset vaikutukset eivät kuvaa kohteen kokonaisarvoa, vaan ainoastaan kävijöiden rahankäytöstä kohteeseen ja lähialueelle syntyviä välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ja niihin liittyviä työpaikkoja/vuosi.
- Kävijöiden rahankäyttö on selvitetty kävijätutkimuksen avulla ja yleistetty koskemaan koko käyntimäärää.
- Kokonaisvaikutusten laskentaa varten puistot on jaettu neljään luokkaan lähialueen asukastiheyden perusteella. Kullekin luokalle on laskettu keskimääräiset välittömien vaikutusten kertautumista kuvaavat kertoimet sekä työllisyysuhdeluvut. Apuna on käytetty Tilastokeskuksen maakunnallisista panos-tuotostaulukoista 21 puistolle johdettuja paikallisia panos-tuotostaulukoita.
- Tuloksista ei voida erottaa kohdealueen osuutta muista lähialueen matkailullisista vetovimatekijöistä. Kohdealueen minimimerkitystä paikallistaloudellisten vaikutusten tuottajana tarkastellaan alueen tärkeimmäksi matkakohteekseen ilmoittaneiden vastaajien avulla.

Tutkimusalue:	Leivonmäen kansallispuisto
Käyntimäärä:	37 559 (v.2020)
Kävijätutkimus:	Leivonmäen kansallispuiston kävijätutkimus 2021
Alueluokitus:	taajama / tiheä asutus
Kokonaistulovaikutus:	945 925 €
Kokonaistyöllisyysvaikutus:	8 htv
Tulovaikutukset, kun puisto tärkein kohde:	510 487 €
Työllisyysvaikutukset, kun puisto tärkein kohde:	4 htv
Kotimaisten matkailijoiden kulutus keskimäärin:	40 €
Ulkomaisten matkailijoiden kulutus keskimäärin:	-
Paikallisten kävijöiden kulutus keskimäärin:	12 €

3.2.8 Käynnin terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Kävijöiltä tiedusteltiin, missä määrin he kokivat tämänkertaisen käytäntönsä Leivonmäen kansallispuistossa vaikuttaneen heidän yleiseen terveydentilaansa ja hyvinvointiinsa. Vastausprosentti oli korkea, ja valtaosa koki sosiaalisen, psyykkisen ja fyysisen hyvinvointinsa lisääntyneen. Erityisesti psyykkisen hyvinvoinnin koki lisääntyneen peräti 94 prosenttia vastanneista. Fyysisen hyvinvointinsa koki lisääntyneen 90 prosenttia ja sosiaalisen hyvinvointinsa 88 prosenttia vastaajista.

Kävijöitä pyydettiin arvioimaan kansallispuistossa koetut terveys- ja hyvinvointivaikutukset myös rahassa mitattuna. Koettujen terveys- ja hyvinvointivaikutusten rahalliseksi arvoksi tuli keskimäärin 114 euroa. Hajonta oli kuitenkin suurta, sillä vastaukset vaihtelivat viidestä eurosta 3 000 euroon. Yksi vastaaja arvioi vaikutukset 5 miljoonan euron arvoiseksi, mutta tätä ei tulosten vääristymisen vuoksi kirjattu koontitaulukkoon. Keskiarvoa luotettavamman arvion saa vastausten mediaanista, joka oli 50 euroa. Kysymys oli haastava, ja osa tutkimukseen osallistuneista jätti vastaamatta kysymyksen. Muutama vastaaja oli erikseen maininnut, ettei luontoa tai luontoarvoja voi arvioida rahassa tai ettei halua vastata kysymyksen.

Kävijöiden kokemat terveys- ja hyvinvointivaikutukset. Asteikko 1–5, jossa 1 = täysin eri mieltä ja 5 = täysin samaa mieltä.

Terveys- tai hyvinvointivaikutus	Vastanneita n	Vastanneita %	Arviointi, %, täysin eri mieltä	Arviointi, %, jonkin verran eri mieltä	Arviointi, %, ei samaa eikä eri mieltä	Arviointi, %, jonkin verran samaa mieltä	Arviointi, %, täysin samaa mieltä	Keskiarvo	Keskiahajonta
Sosiaalinen hyvinvointini lisääntyi (esim. työkyvyn edistyminen, ihmissuhteiden lujittuminen, yksin tai yhdessä tekemisestä nauttiminen)	378	98	1	0	11	41	47	4,33	0,74
Psyykkinen hyvinvointini lisääntyi (esim. tyytyväisyys elämään, mielialan kohentuminen, palautuminen henkisesti uupumuksesta, uuden oppiminen)	378	98	0	1	6	35	59	4,53	0,63
Fyysinen hyvinvointini lisääntyi (esim. luontoaistimuksista nauttiminen, fyysisen kunnon ylläpito, uusien taitojen omaksuminen, fyysisen hyvä olo)	379	98	0	1	9	36	54	4,44	0,68
Yhteensä	380	99						4,43	0,69

Rahallinen arvio Leivonmäen kansallispuistossa koetuista terveys- ja hyvinvointivaikutuksista.

Vastanneita n	Vastanneita %	Keskiarvo, euroa	Keskiahaj.	Prosentti-pisteet Min	Prosentti-pisteet 25 %	Prosentti-pisteet Med	Prosentti-pisteet 75 %	Prosentti-pisteet Max
337	87	113,68	296,37	5	20	50	100	3 000

3.2.9 Tietolähde

Lähes puolet (49 %) tutkimukseen osallistuneista kertoi saaneensa Leivonmäen kansallispuistosta tietoa kansallispuiston omilta Luontoon.fi-sivuilta, joita Metsähallitus ylläpitää. Paikka oli entuudestaan tuttu yli kolmasosalle vastanneista (34 %) ja lähes yhtä moni vastaaja (28 %) kertoi kuulleensa puistosta tutuiltaan, ystäviltaan tai sukulaisiltaan. Vastaajien oli mahdollista valita useampi kuin yksi vaihtoehto.

Annettujen vastausvaihtoehtojen lisäksi neljä vastaajaa kertoi saaneensa tietoa perheenjäseneltään. Vastaavasti neljä kertoi saaneensa tietoa kirjasta ja kaksi vastaajaa mainitsi Google Mapsin.

Mistä on saanut tietoa Leivonmäen kansallispuistosta. n = 385.

Tietolähde	Kpl	%
Leivonmäen kansallispuiston Luontoon.fi-sivuilta	189	49
Paikka on minulle entuudestaan tuttu	130	34
Tuttavilta, ystäviltä tai sukulaisilta	109	28
Retkikartta.fi -sivustolta	55	14
Kartoista	43	11
Leivonmäen kansallispuiston Facebook-sivuilta	30	8
Joltain muulta netti- tai somesivustolta	26	7
Esitteistä tai oppaista	22	6
Visit Jyväskylä / Visit Joutsa	19	5
Muualta	17	4
Alueen yrityksiltä (esim. ohjelmapalvelut, majoitus)	10	3

Muu tietolähde.

Tietolähde muu	Kpl
En muista, ehkä kavereilta	1
Google	1
Google Maps	2
Halloween hike 2018	1
Kansallispuistot tutuiksi -kirja	1
Kansallispuistot-kirja	2
Kirja	1
My daughter (lives in Jyväskylä)	1
Puskaparkit	1
Seurustelukumppanilta	1
Vaimolta	2
Yhteensä	14

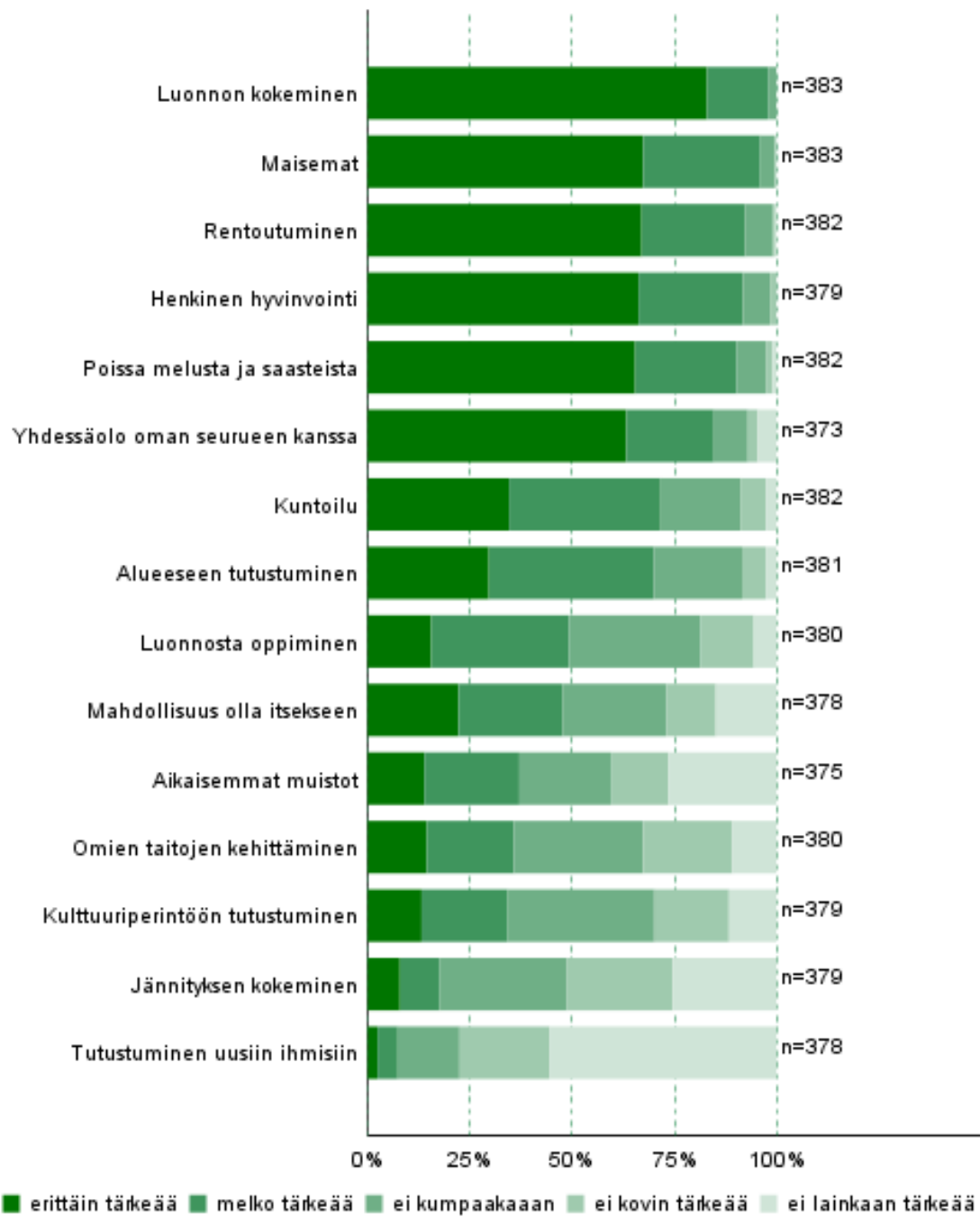
3.3 Kävijättyytyväisyys

3.3.1 Käynnin tarkoitus

Tutkimukseen osallistuneet pitivät luonnon kokemista tärkeimpänä syynä vierailuunsa Leivonmäen kansallispuistossa. Lisäksi yli puolet vastanneista piti maisemia, rentoutumista, henkistä hyvinvointia, melusta ja saasteista poissa olemista sekä yhdessäoloa oman seurueen kanssa erittäin tärkeänä. Vähiten merkitystä oli uusiin ihmisiin tutustumisella, jännityksen kokemisella ja aikaisemmillä muistoilla.

Virkistysmotiivit.

Motiivi	Vastanneita n	Vastanneita %	Arviointi, % ei lainkaan tärkeää	Arviointi, % ei kovin tärkeää	Arviointi, % ei kumpakaan	Arviointi, % melko tärkeää	Arviointi, % erittäin tärkeää	Keskisarvo	Keskiahajonta
Luonnon kokeminen	383	100	0	0	2	15	83	4,81	0,44
Maisemat	383	100	0	1	3	29	67	4,63	0,58
Mahdollisuus olla itsekseen	378	99	15	12	25	25	22	3,28	1,34
Henkinen hyvinvointi	379	99	0	2	7	26	66	4,56	0,69
Poissa melusta ja saasteista	382	100	1	2	7	25	65	4,52	0,78
Rentoutuminen	382	100	0	1	7	25	67	4,58	0,67
Tutustuminen uusiin ihmisiin	378	99	56	22	15	5	2	1,77	1,03
Yhdessäolo oman seurueen kanssa	373	97	5	2	8	21	63	4,36	1,05
Aikaisemmat muistot	375	98	26	14	22	23	14	2,84	1,40
Alueeseen tutustuminen	381	99	3	6	22	40	30	3,89	0,98
Luonnosta oppiminen	380	99	6	13	32	34	16	3,41	1,07
Omien taitojen kehittäminen	380	99	11	22	32	21	14	3,07	1,20
Kuntoilu	382	100	3	6	20	37	35	3,95	1,01
Jännityksen kokeminen	379	99	25	26	31	10	8	2,49	1,20
Kulttuuriperintöön tutustuminen	379	99	12	18	36	21	13	3,06	1,18

Virkistysmotiivit.

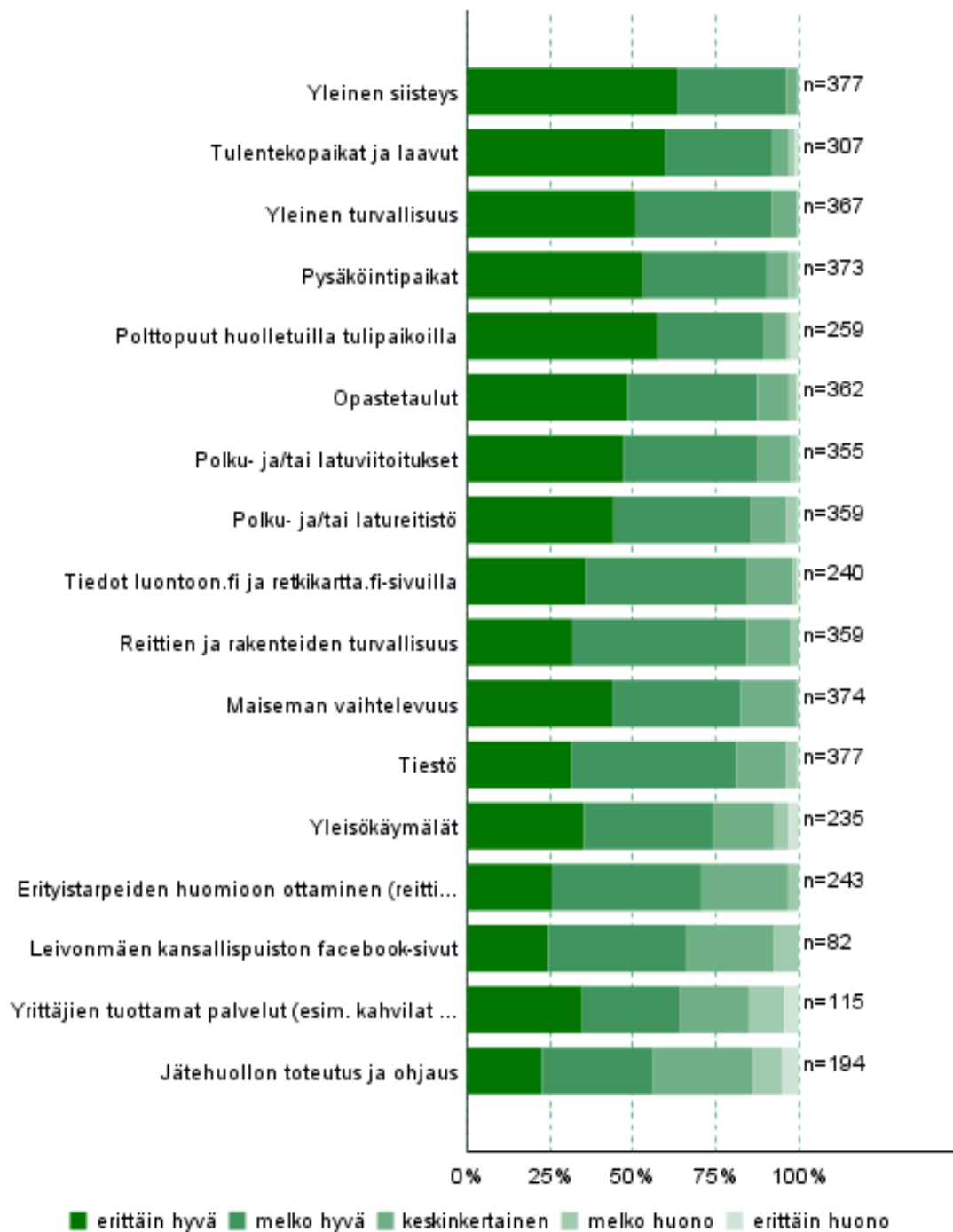
3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueesta, palveluista ja ympäristön laadusta

Kävijät pitivät Leivonmäen kansallispuistossa käyttämiensä palveluiden laatua pääsääntöisesti hyvänä. Kävijöitä pyydettiin arvioimaan käyttämänsä palvelun laatu asteikolla 1–5 (1 = erittäin huono, 5 = erittäin hyvä). Parhaat arviot saivat yleinen siisteys (ka 4,6) sekä tulentekopaikat ja laavut (ka 4,5). Myös yleiseen turvallisuuteen, pysäköintipaikkoihin ja polttopuihin huolletuilla tulentekopaikoilla (ka 4,4) oltiin hyvin tyytyväisiä. Yli puolet vastaajista arvioi edellä mainitut palvelut erittäin hyväksi. Keskimäärin huonoimman arvion sai jätehuollon toteutus ja ohjaus (ka 3,6), jonka kuitenkin yli puolet vastanneista arvioi melko hyväksi.

Tyytyväisyyttään palveluiden määrään oli arvioinut yhteensä 279 vastaajaa. Heistä puolet (50 %) koki olevansa erittäin tyytyväisiä palveluiden määrään kokonaisuudessaan. Melko tyytyväisiä arvioi olevansa 46 prosenttia vastanneista. Palveluiden määrä sai keskiarvosanan 4,5 asteikolla 1–5.

Palveluiden käyttö ja laadun arviointi. Vastanneita oli yhteensä 381.

Palvelu tai ympäristötekijä	Käyttäjät	Käytetty %	Arviointi, % erittäin huono	Arviointi, % melko huono	Arviointi, % keskin-kertainen	Arviointi, % melko hyvä	Arviointi, % erittäin hyvä	Keski-arvo
Pysäköintipaikat	373	98	0	3	7	37	53	4,4
Tiestö	377	99	0	3	15	50	31	4,1
Opastetaulut	362	95	1	2	10	39	48	4,3
Polku- ja/tai latureitistö	359	94	0	3	11	41	44	4,3
Polku- ja/tai latuviitoitukset	355	93	0	2	10	40	47	4,3
Tulentekopaikat ja laavut	307	81	1	2	5	32	60	4,5
Polttopuut huolletuilla tulipaikoilla	259	68	3	1	7	32	58	4,4
Yleisökäymälät	235	62	3	4	19	39	35	4,0
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	194	51	5	9	30	34	23	3,6
Erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	243	64	0	3	26	45	26	3,9
Tiedot luontoon.fi ja retkikartta.fi-sivuilla	240	63	0	1	14	49	36	4,2
Leivonmäen kansallispuiston Facebook-sivut	82	22	0	7	27	41	24	3,8
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)	115	30	4	10	21	30	35	3,8
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	359	94	0	2	13	53	32	4,1
Yleinen turvallisuus	367	96	0	1	7	41	51	4,4
Yleinen siisteys	377	99	0	0	3	33	63	4,6
Maiseman vaihtelevuus	374	98	0	1	17	39	44	4,3

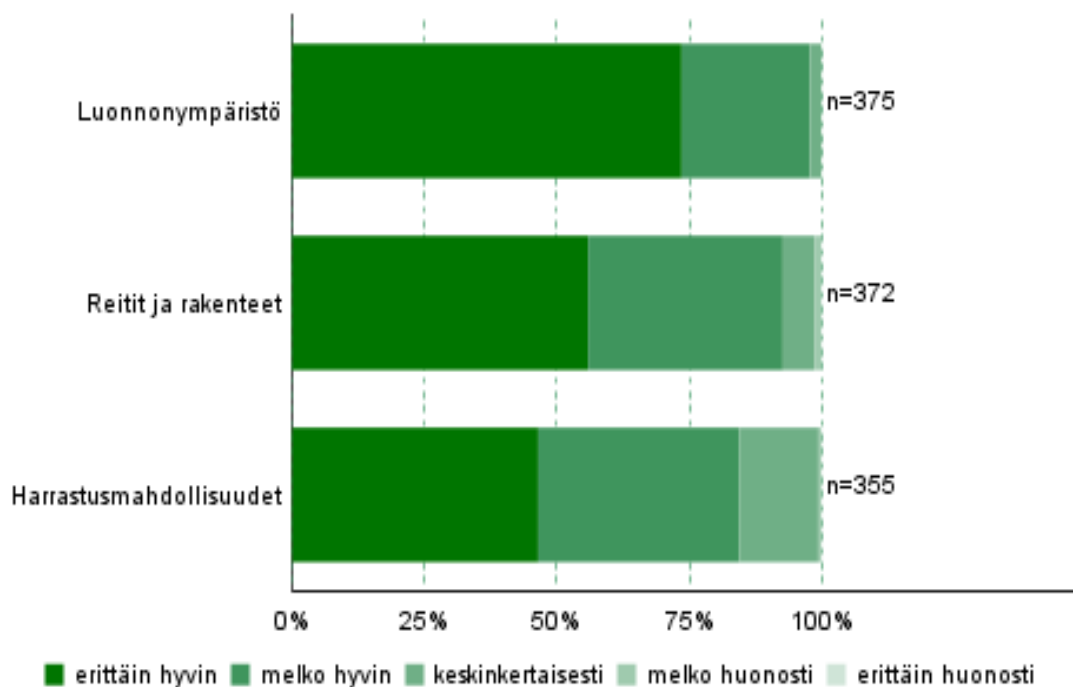
Palveluiden käyttö ja laadun arviointi.

3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen

Kävijöiden ennako-odotukset luonnonympäristön, reittien ja rakenteiden sekä harrastusmahdollisuuksien osalta täyttyivät hyvin. Parhaan arvion sai odotusten toteutuminen luonnonympäristön suhteen, jonka arvioi toteutuneen erittäin hyvin lähes kolme neljäsosaa vastanneista. Yli puolet vastanneista koki myös reittien ja rakenteiden täyttäneen odotukset erittäin hyvin.

Käynnin ja kävijöiden ennako-odotusten vastaavuus. Vastanneita oli yhteensä 375.

Odotukset	Vastanneita n	Vastanneita %	Arviointi, % erittäin huonosti	Arviointi, % melko huonosti	Arviointi, % keskin-kertaisesti	Arviointi, % melko hyvin	Arviointi, % erittäin hyvin	Keski-arvo	Keski-hajonta
Luonnonympäristö	375	100	0	0	2	24	74	4,71	0,50
Harrastusmahdollisuudet	355	95	0	1	15	38	46	4,30	0,74
Reitit ja rakenteet	372	99	0	1	6	37	56	4,47	0,67

Käynnin ja kävijöiden ennako-odotusten vastaavuus.

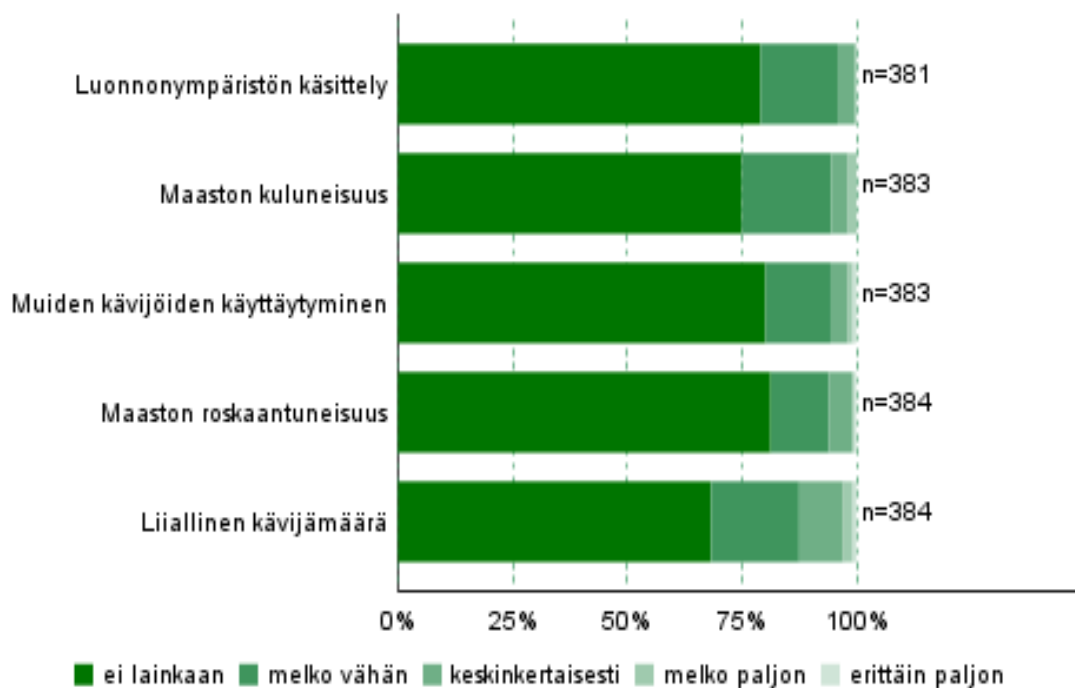
3.3.4 Vastanneiden käyntiä häirinneet tekijät

Kävijöitä pyydettiin arvioimaan käyntiä mahdollisesti häirinneitä tekijöitä. Mieli pidettä kysyttiin maaston kuluneisuuden, maaston roskaantuneisuuden, luonnonympäristön käsittelyn, liiallisen kävijämäärän ja muiden kävijöiden käyttäytymisen suhteen. Vastaajien tuli arvioida kuinka paljon esitetyt tekijät olivat tämänkertaisella käynnillä häirinneet asteikolla 1–5 (1 = häiritsi erittäin paljon, 5 = ei häirinnyt lainkaan).

Kävijät eivät kokeneet merkittävää häiriötä käynnillään Leivonmäen kansallispuistossa. Liiallista kävijämäärää lukuun ottamatta kaikissa kohdissa vähintään 75 prosenttia vastaajista arvioi, ettei ollut kokenut lainkaan häiriötä. Liiallinen kävijämäärä ei kuitenkaan ollut merkittävä häiriötekijä sekään, sillä sen arvioi ei lainkaan häirinneeksi 68 prosenttia vastanneista.

Käyntiä häirinneet tekijät. Vastanneita oli yhteensä 385.

Häiriötekijä	Vastanneita n	Vastanneita %	Arviointi, % erittäin paljon	Arviointi, % melko paljon	Arviointi, % keskin-kertaisesti	Arviointi, % melko vähän	Arviointi, % ei lainkaan	Keski-arvo	Keski-hajonta
Maaston kuluneisuus	383	99	0	2	4	20	75	4,68	0,63
Maaston roskaantuneisuus	384	100	1	1	5	13	81	4,74	0,62
Luonnonympäristön käsittely	381	99	0	0	4	17	79	4,75	0,53
Liiallinen kävijämäärä	384	100	1	2	10	19	68	4,52	0,81
Muiden kävijöiden käyttäytyminen	383	99	1	1	4	14	80	4,72	0,66

Käyntiä häirinneet tekijät.

3.3.5 Kävijättyytyväisyysindeksi

Kävijättyytyväisyysindeksi on laskettu seuraavien osatekijöiden keskiarvona: mielipiteet palveluista ja ympäristön laadusta, ennako-odotusten toteutuminen ja käyntiä häirinneet tekijät. Arviointi tehdään asteikolla 1–5 (1 = erittäin huono, 5 = erittäin hyvä). Alueellisessa kävijättyytyväisyysindeksissä ovat mukana myös alueelliset osatekijät, kun valtakunnallisesti vertailukelpoisessa kävijättyytyväisyysindeksissä on mukana vain kaikille kävijätutkimuksille yhteiset kohdat.

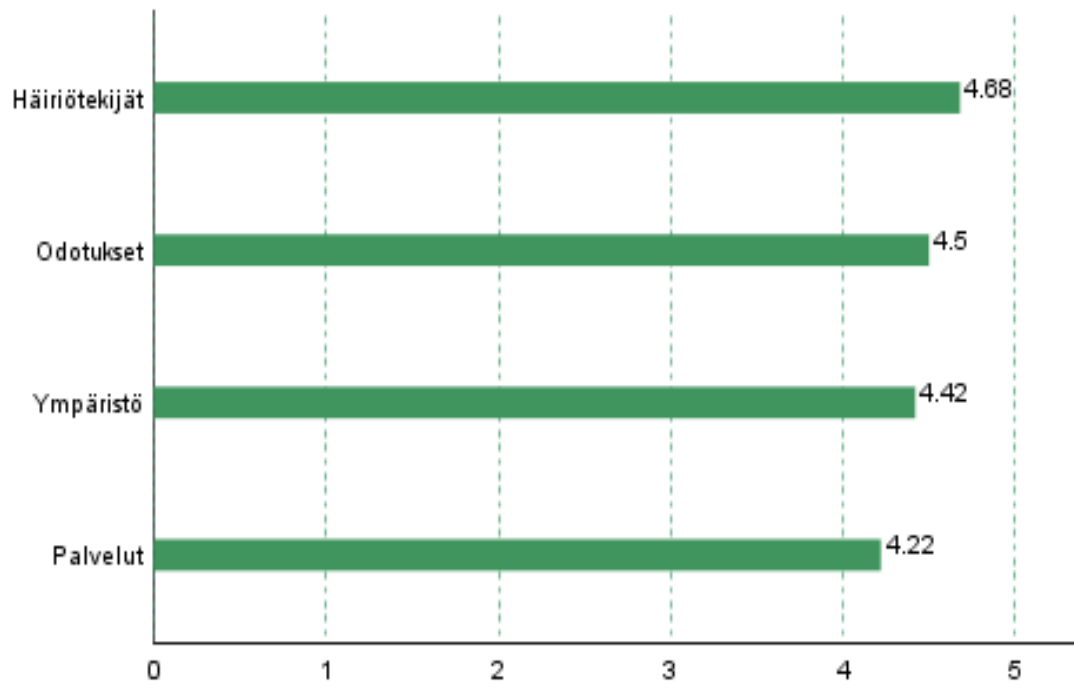
Leivonmäen kansallispuisto sai kaikista osatekijöistä arvosanaksi yli 4, mikä kertoo kävijöiden olleen tyytyväisiä käyntiinsä. Aluekohtainen kävijättyytyväisyysindeksi oli 4,38. Leivonmäen kansallispuiston valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijättyytyväisyysindeksi oli 4,40.

Kävijättyytyväisyys osatekijöittäin.

Palvelut	Arvosana	Ympäristö	Arvosana	Odotukset	Arvosana	Häiriötekijät	Arvosana
Pysäköintipaikat	4,40	Yleinen turvallisuus	4,42	Luonnonympäristö	4,71	Maaston kuluneisuus	4,68
Tiestö	4,08	Yleinen siisteys	4,59	Harrastusmahdollisuudet	4,30	Maaston roskaantuneisuus	4,74
Opastetaulut	4,33	Maiseman vaihtelevuus	4,26	Reitit ja rakenteet	4,47	Luonnonympäristön käsittely	4,75
Polku- ja/tai latureitistö	4,26					Liiallinen kävijämäärä	4,52
Polku- ja/tai latuviitoitukset	4,32					Muiden kävijöiden käyttäytyminen	4,72
Tulentekopaikat ja laavut	4,48						
Polttopuut huolletuilla tulipaikoilla	4,40						
Yleisökäymälät	3,99						
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	3,60						
Erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljetavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	3,93						
Tiedot luontoon.fi ja retkikartta.fi-sivuilla	4,18						
Leivonmäen kansallispuiston facebook-sivut	3,83						
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)	3,80						
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	4,14						
Palveluiden määrä	4,45						

-	Palvelut	Ympäristö	Odotukset	Häiriötekijät
Aluekohtainen keskiarvo	4,21	4,42	4,50	4,68
Vertailukelpoinen keskiarvo	4,22	4,42	4,50	4,68

Aluekohtainen kävijättyytyväisyysindeksi 4,38
Valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijättyytyväisyysindeksi 4,40

Kävijätyytyväisyys osatekijöittäin, vertailukelpoiset keskiarvot.

3.4 Puiston läheisyyteen kaivatut lisäpalvelut

Aluekohtaisella kysymyksellä kartoitettiin, mitä palveluja vastaaja kaipaisi lisää kansallispuiston läheisyyteen. Kysymykseen vastasi yhteensä 124 henkilöä, mikä on lähes kolmasosa kaikista tutkimukseen osallistuneista (32 %). Vastausten perusteella kävijät toivoivat puiston läheisyyteen useimmiten lisää kahvila- tai kioskipalveluja (32 mainintaa). Näistä kaksi mainintaa koski erityisesti latukahvilaa. Lisäksi ravintola- tai lounaspaikka sai yhteensä seitsemän mainintaa ja kauppapalvelut viisi mainintaa. Välinevuokraus sai 11 mainintaa, joista yli puolessa toivottiin kanootin tai kajakin vuokrausta. Vastauksissa mainittiin myös majoituspalvelut, joita toivottiin yhdeksässä vastauksessa. Heistä neljä mainitsi autiotuvan. Saunomismahdollisuutta toivoi kuusi vastaajaa.

Suuri joukko vastanneista kertoi, ettei kaipaa mitään palveluita tai että nykyiset palvelut ovat riittäviä (28 mainintaa). Lisäksi 38 prosentissa esitetystä toiveista (47 mainintaa) toivottu asia koski rakenteita, joita löytyy kansallispuistosta Metsähallituksen ylläpitämänä. Näistä wc sai 12 mainintaa, joista kahdeksassa toivottiin wc:tä erityisesti pysäköintialueen yhteyteen. Reittitoiveita esitti kahdeksan vastaajaa. He toivoivat pidempiä rengasreittejä tai vaellusreittiä (3 mainintaa), maastopyöräreittejä (2 mainintaa), latuja Selänpohjaan, Selänpohjan ja Kirveslammen yhdistämistä polulla ja ylipäättään lisää polkuja. Lisää laavuja tai telttailupaikkoja toivoi seitsemän ja tulipaikkoja viisi vastaajaa (yksi toivoi erityisesti hormillista keittokatosta). Kaivoa tai muuta vesipistettä toivoi kuusi vastaajaa. Kaikki kysymykseen saadut vastukset on esitetty liitteessä 5.

3.5 Vapaamuotoiset ajatukset

Vapaamuotoisista vastauksista 71 prosenttia koski luonnon virkistyskäyttöä. Kaikista luokitelluista palautteista valtaosa (37 %) oli laadultaan kehittämisehdotuksia. Kehittämisehdotukset koskivat pääasiassa reittejä (12 mainintaa), asiakaspalvelua (10 mainintaa) ja muita palvelurakenteita (6 mainintaa). Reittien osalta toivottiin maastopyöräilyreitin kehittämistä, latuihin panostamista ja pidempiä retkeilyreittejä. Asiakaspalvelun osalta kehittämisehdotukset koskivat Luontoon.fi-sivuja, joita toivottiin "houkuttelevammiksi" ja joille toivottiin lisätietoa kansallispuistoon saapumisesta. Sivuille toivottiin tietoa puistoon johtavista maastopyöräilyreiteistä ja parempaa ohjausta puiston pysäköintialueille. Asiakaspalveluun liittyen toivottiin myös tapahtumien lisäämistä kansallispuistoon ja informatiivisten opastetaulujen lisäämistä maastoon. Puiston muihin palvelurakenteisiin liittyviä kehittämisehdotuksia annettiin Joutsniemen rikkinäiseen nuotioritilään ja puiston pysäköintialueisiin liittyen. Pysäköintialueille toivottiin lisää kokoa ja varjopaikkoja. Kaikki vastaajien antamat vapaamuotoiset ajatukset lueteltu liitteessä 6.

Laadultaan toiseksi eniten vastauksissa oli kehuja, joita annettiin peräti 28 prosentissa luokitelluista vastauksista. Puolet niistä oli yleisiä kiitoksia ja kehuja hienosta kohteesta tai sen ylläpidosta. Erityisesti reittejä keuhuttiin kuudessa ja palvelurakenteita kolmessa vastauksessa. Kävijätutkimusta keuhuttiin kahdessa vastauksessa, kuten myös Selänpohjan pysäköintialueella palvelutta puistokahvilaa.

Valituksia sisälsi 17 prosenttia luokitelluista vastauksista. Reitteihin liittyviä valituksia oli yhdeksän, muihin palvelurakenteisiin liittyviä kolme, maasto-opasteisiin ja viittoihin liittyviä

kaksi sekä kävijätutkimukseen liittyviä valituksia kaksi kappaletta. Reittien osalta harmia tuottivat Harjunkierroksen ja Kirveslammin kierroksen pitkospuiden huono kunto (yhteensä 4 mainintaa) ja retkiladun huono kunto (kaksi mainintaa). Muihin palvelurakenteisiin liittyen harmiteltiin muun muassa käymälöihin liittyen Harjujärven käymälän oven rikkinäistä hakaakaan sekä huussien outoja mittasuhteita, joiden vuoksi jalat eivät olleet ulottuneet istuessa portaalle. Maasto-opasteisiin ja viittoihin liittyen harmiteltiin Koskikaran kierroksen osalta vain yhteen kiertosuuntaan merkittyjä reittimerkintöjä sekä Soimalammelle ja Selänpohjaan ohjauksessa kyltissä olleita virheellisiä kilometrimääriä. Kävijätutkimus sai kritiikkiä pituudesta, jonka yksi vastaajista koki liian pitkäksi, sekä kysymyksestä liittyen kansallispuistokäynnillä koettujen terveys- ja hyvinvointivaikutusten rahalliseen arvoon, sillä vastaaja koki mahdottomaksi arvioida kansallispuistokäynnin rahallista arvoa. Samaista kävijätutkimuksen kysymystä oli kommentoitu myös kolmessa luokaltaan määrittelemättömässä vastauksessa, joissa kahdessa todettiin, ettei luontoarvoja voi mitata rahassa tai rahallisesti. Yksi vastanneista totesi, ettei heidän seurueensa halua vastata kysymykseen.

4 Tulosten tarkastelu

Tässä luvussa tarkastellaan tutkimuksen tuloksia yleisesti ja vertaillaan niitä soveltuvin osin edelliseen kävijätutkimukseen (Mäkelä 2011). Tuloksia vertailtaessa on tärkeää huomioida kävijätutkimusten erot tutkimusten toteutustavoissa. Vuonna 2010 tutkimuksen aineisto kerättiin pääasiassa kylmäkeruupisteillä. Aineisto voi siten sisältää vuoden 2021 aineistoa enemmän sellaisten kävijöiden vastauksia, joilla on ollut spontaani tarve vastata kyselylomakkeeseen. Esimerkiksi halu antaa jokin erityinen palaute on voinut toimia motivaattorina tutkimuslomakkeen täyttämiseen. Vuonna 2021 valtaosa aineistosta kerättiin aktiivisella keruulla lähestyen kansallispuistossa jo jonkin aikaa viettäneitä kävijöitä, jolloin havaintoja saatiin pääasiassa kävijöiltä, joilla ei esiintynyt spontaania tarvetta ottaa osaa tutkimukseen. Miehitämmättömiltä kylmäkeruupisteiltä tavoitetaan myös tyypillisesti enemmän puistossa yöpyviä kävijöitä ja nuorempaa kävijäkuntaa (Mäkelä 2012 s. 46, Toivonen 2020a s. 68–69).

Ulkomaisten kävijöiden osuus laskenut ja kävijäkunta hieman varttuneempaa

Kansallispuiston käyntimäärät ovat olleen viime vuosina jatkuvassa kasvussa. Vuoden 2020 käyntimäärä oli uusi ennätys (37 600 käyntiä), johon ei kuitenkaan aivan tulla pääsemään vuonna 2021. Käyntimäärä nousee kuitenkin siitä, mitä se oli ennen COVID-19-pandemiaa vuonna 2019 (24 600 käyntiä). Pandemia aiheutti ennennäkemättömän ryntäyksen luontoon, mikä korostui erityisesti suurten kaupunkien läheisissä luontokohteissa.

Vuonna 2021 kävijöistä vain 3 % oli ulkomaisia matkailijoita, kun vuonna 2010 ulkomaisten osuus oli 9 %. Pandemia rajoitti erityisesti ulkomaista matkailua vuonna 2021, mikä selittää ulkomaalaisten pienen osuuden myös Leivonmäen kansallispuistossa. Samalla paikallisten kävijöiden osuus oli kasvanut 4 prosenttiyksikköä (48 % → 52 %) ja kotimaisten matkailijoiden osuus 3 prosenttiyksikköä (42 % → 45 %). Suurin osa kotimaisista kävijöistä tulee edelleen Jyväskylältä. Niin ikään kotimaisista matkailijoista suurin osa saapuu edelleen pääkaupunkiseudulta.

Kävijöiden iässä on tapahtunut muutos vanhempaan. Suurin kävijäryhmä vuonna 2021 oli 35–44-vuotiaat (29 % vastanneista). Vuonna 2010 suurin kävijäryhmä oli 25–34-vuotiaat (27 % vastanneista). Tähän ovat voineet vaikuttaa aineiston erilaiset keruutavat, sillä vuonna 2010 valtaosa aineistosta kerättiin kylmäpisteistä, joilla tavoitetaan tyypillisesti nuorempia kävijöitä (Mäkelä 2012 s. 46; Toivonen 2020a s. 68–69). On siis mahdollista, että kävijäkunnan näennäinen vanhentuminen johtuu pääasiassa aineistonkeruun eroista.

Seurueista edelleen lähes neljäsosalla oli mukana alle 15-vuotiaita ja näissä seurueissa oli mukana keskimäärin kaksi lasta, kuten myös vuonna 2010. Myöskään liikuntaesteisten määrässä ei ollut tapahtunut muutoksia. Liikuntaesteisiä oli mukana vain kolmessa seurueessa (1 % seurueista), mikä on yllättävän vähän, kun ottaa huomioon, että puistossa on varsin hyvät esteettömät palvelut ja se sijaitsee lähellä Jyväskylää. Ehkä puiston esteettömät palvelut tunnetaan edelleen huonosti ja viestintää niistä olisi syytä lisätä.

Kansallispuistossa vierailaan useimmiten 2–5 hengen seurueissa (84 % kävijöistä). Suurten, yli kuuden hengen seurueiden osuus oli puolittunut edelliseen tutkimukseen verrattuna (vuonna 2010 12 % ja vuonna 2021 5 %). Yksin liikkuvien osuus (11 %) oli säilynyt lähes ennallaan (vuonna 2010 12 %).

Ystävien osuus seurueista oli hieman kasvanut, vaikka suurin osa saapuukin puistoon oman perheen kesken. On todennäköistä, että tulokset heijastavat pandemian aikaisia suosituksia ja kokoontumisrajoituksia, jolloin liikkuminen ja kokoontuminen on tapahtunut pienemmissä seurueissa, lähipiirin kesken ja pääasiassa ulkona.

Pyöräilijät ja patikoijat sovussa keskenään

Kansallispuistoon tultiin useimmiten kävelemään, tarkkailemaan luontoa ja retkeilemään, eikä harrastuksissa ollut tapahtunut suuria muutoksia. Kalastusta harrastaneiden osuus oli hieman laskenut ja hiihtäjien osuus noussut. Myös pyöräilijöiden osuus oli hieman noussut. Vuonna 2010 eväsretkeily oli suosittua ja peräti yleisin kaikkein tärkeimmäksi koettu aktiviteetti. Vuonna 2021 kyseistä vaihtoehtoa ei ollut valmiiden vastausvaihtoehtojen joukossa. Tärkeimmäksi harrastukseksi vastaajat nostivat sen sijaan useimmiten retkeilyn, joka oli edellisessäkin tutkimuksessa toiseksi tärkein aktiviteetti eväsretkeilyn jälkeen. Yli puolet murtomaahiihtoa, pyöräilyä tai retkeilyä harrastaneista piti vuonna 2021 kyseistä aktiviteettia myös käyntinsä tärkeimpänä aktiviteettina.

Pyöräilyä tai maastopyöräilyä ilmoitti harrastaneensa 25 vastaajaa. Heistä 60 prosentille pyöräily oli käynnin tärkein aktiviteetti. Pyöräilyä harrastaneet pitivät vierailullaan tärkeimpänä luonnon kokemista, henkistä hyvinvointia ja maisemia. Kaikkien vastaajien keskuudessa tärkeimmiksi nousivat luonnon kokeminen, maisemat ja rentoutuminen. Pyöräilyä harrastaneet nostivat kaikkia vastaajia useammin tärkeäksi henkisen hyvinvoinnin lisäksi myös mahdollisuuden olla itsekseen sekä kuntoilun. Pyöräilijät esittivät muutaman kehittämisehdotuksen, jotka koskivat laavun tai muun taukopaikan lisäämistä alueelle.

Kävijätutkimuksen avoimissa palautteissa tai suullisissa keskusteluissa ei noussut esiin ristiriitaa pyöräilijöiden ja kävelijöiden välillä. Tämä oli erittäin positiivinen havainto, sillä maastopyöräilyreitti kulkee osittain samoilla poluilla patikointireittien kanssa. Todennäköisesti pyöräilijöiden määrä oli sen verran vähäinen, ettei kohtaamistilanteita ole ollut häiritsevissä määrin. Toki on myös todennäköistä, että kansallispuistossa vierailevat ovat osanneet ottaa muut kulkijat huomioon puolin ja toisin. On erityisen ilahduttavaa, että reittien monikäyttö on sujunut tutkimuksen perusteella hyvin.

Kansallispuiston tärkeys matkakohteena noussut – Joutsniemi ja Lintuniemi edelleen suosituimmat vierailukohteet

Vuoteen 2010 verrattuna hieman useampi ilmoitti Leivonmäen kansallispuiston olleen matkansa ainoa tai tärkein kohde (vuonna 2021 74 %, vuonna 2010 70 %). Vilkkaimmin kansallispuistossa vierailtiin heinä-, touko- ja maaliskuussa.

Joutsniemi oli noussut Lintuniemen ohi kaikkein suosituimpana vierailukohteena. Soimalammella vieraili enää ainoastaan joka kymmenes vastanneista, kun vuonna 2010 siellä vierailleiden määrä oli jopa 24 %. Kuitenkin Mäyränkierroksella oli vierailut lähes neljäsosa vastanneista ja Harjunkierroksella vielä useampi. Tulos antaa viitteitä siitä, ettei näiltä reiteiltä poiketa enää yhtä usein Soimalammelle, vaan entistä useammin Joutsniemeen. Molemmissa tutkimuksissa Soimalammella oli käytössä aineiston kylmäkeruupiste.

Tutkimuksen tulosten perusteella Kirveslammen kierros, Luupään lenkki ja Harjujärven puolikota olivat suosittuja erityisesti kotimaisten matkailijoiden keskuudessa. Reiteistä myös maastopyöräilyreitti oli suosituimpi matkailijoiden keskuudessa (11 % vieraili) kuin paikallisten asukkaiden keskuudessa (4 % vieraili). Mäyränkierros oli puolestaan hieman suosituimpi lähialueen asukkaiden keskuudessa (26 % vieraili, kotimaisista matkailijoista 20 %). Myös retkilatu oli selvästi suosituimpi paikallisten keskuudessa, sillä siellä vieraili 16 % lähialueen asukkaista ja kotimaisista matkailijoista vain 5 %.

Koskikaralla käyneiden osuus oli kasvanut edellisestä kävijätutkimuksesta (vuonna 2021 18 %, vuonna 2010 10 %). Kävijätutkimuksen perusteella Koskikaralla käyneistä 27 % ei vierailut kyselyllä käynnillään kansallispuiston muissa kohteissa. Vastaavasti Kirveslammen kierroksella käyneistä 54 % ei käynyt Selänpohjassa tai Koskikaralla. Tietoja tullaan hyödyntämään Leivonmäen kansallispuiston käyntimäärätarkastelussa, kun puiston kaikkien kolmen laskurin toimivuus saadaan tulevaisuudessa varmistettua.

Päiväkävijöiden määrässä pientä kasvua

Kansallispuistossa vierailtiin useimmiten päiväselvään (84 % vastaajista). Päiväkävijöiden osuus kasvoi vuoteen 2010 verrattuna seitsemän prosenttiyksikköä. Kasvua selittänee ainakin osittain tutkimusten erilainen otanta, sillä vuoden 2010 kylmäkeruupisteillä tavoitetaan tyypillisesti enemmän yöpyjiä (Mäkelä 2012 s. 46, Toivonen 2020a s. 68–69). Päiväkävijät viipyvät puistossa keskimäärin kolme tuntia ja yöpyjät 1,5 vuorokautta. Nämä viipymät olivat pysyneet ennallaan.

Päiväkävijöillä olleet matkailijat viipyvät puistossa tai sen lähialueella edelleen yhteensä keskimäärin neljä tuntia. Matkailijoista suurin osa (74 %) oli kuitenkin yöpynyt puistossa tai sen lähialueella. Heidän viipymänsä puistossa ja sen lähialueella yhteensä oli keskimäärin 4,3 vuorokautta. Sekä yöpyneiden matkailijoiden osuus että heidän viipymänsä olivat pysyneet jokseenkin ennallaan (76 % yöpyi ja viipymä oli 4,4 vrk vuonna 2010).

Ensikertaa Leivonmäellä vierailevien määrässä on tapahtunut hienoista laskua. Vastanneista vajaa puolet (43 %) oli Leivonmäen kansallispuistossa ensimmäistä kertaa, kun vuonna 2010 ensikertalaisia oli 46 %. Tärkein syy Leivonmäen kansallispuistossa vierailemiseen oli yhä

luonnon kokeminen ja tärkein tietolähde Metsähallituksen Luontoon.fi-sivusto, jonka merkitys tietolähteenä oli kasvanut (2010 38 % käytti, 2021 49 % käytti). Seuraavaksi eniten tietoa kansallispuistosta saadaan edelleen omalta lähipiiriltä tai puisto on kävijälle entuudestaan tuttu.

Rahankäyttö kasvanut

Kävijät kuluttivat käynnillään kansallispuistossa ja sen lähialueella keskimäärin 29 €, joka oli kahdeksan euroa enemmän kuin vuonna 2010. Kotimaiset matkailijat käyttivät keskimäärin enemmän rahaa kuin paikalliset lähialueen kävijät, kuten myös vuonna 2010. Ulkomaalaisten matkailijoiden rahankäyttöä ei voitu luotettavasti arvioida liian vähäisen vastausmäärän vuoksi.

Kansallispuiston kävijöiden paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset vuonna 2020 olivat 945 925 euroa ja kokonaistyöllisyysvaikutukset kahdeksan henkilötyövuotta. Kun Leivonmäen kansallispuisto ilmoitettiin matkan ainoaksi tai tärkeimmäksi kohteeksi, oli kokonaistulovaikutus 510 487 euroa ja kokonaistyöllisyysvaikutus neljä henkilötyövuotta. Leivonmäen kansallispuiston paikallistaloudellisten vaikutusten voidaan katsoa olevan vähintään tämän suuruiset.

Määrällisesti eniten rahaa käytettiin ruoka- ja vähittäiskauppaostoksiin, majoittumiseen ja huoltamo-ostoksiin. Käytetyt euromäärät olivat nousseet jokaisessa menolajissa vuoteen 2010 verrattuna, jolloin kuitenkin huoltamo-ostoksiin käytettiin keskimäärin enemmän rahaa kuin majoittumiseen. Menolajeista eniten tulovaikutuksia tuotti jälleen majoittuminen. Kotimaiset matkailijat tuottivat euromääräisesti suurimman osan tulovaikutuksista.

Paikallistaloudellisissa vaikutuksissa on tapahtunut muutos kävijäryhmien välillä, kun vaikutuksia tarkastellaan kohteen tärkeyden näkökulmasta. Edellisessä tutkimuksessa (Mäkelä 2011) suurin taloudellinen kokonaisvaikutus oli Leivonmäen yhdeksi matkakohteekseen valinneilla kävijöillä. Nyt toteutetussa tutkimuksessa suurin merkitys oli niillä, jotka olivat valinneet Leivonmäen kansallispuiston ainoaksi tai tärkeimmäksi matkakohteekseen.

Kävijätyytyväisyys nousut

Leivonmäellä oltiin tyytyväisiä käytettyjen palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laatuun sekä palveluiden ja rakenteiden kokonaismäärään. Arviointi tapahtui asteikolla 1–5 (1 = erittäin huono, 5 = erittäin hyvä). Laatunsa puolesta eniten kiitosta saivat yleinen siisteys (ka 4,6) sekä tulentekopaikat ja laavut (ka 4,5). Myös yleiseen turvallisuuteen, pysäköintipaikkoihin ja polttopuihin huolletuilla tulentekopaikoilla (ka 4,4) oltiin hyvin tyytyväisiä. Muutoksia aikaisempaan oli havaittavissa lähinnä parannettavien asioiden suhteen. Tyytyväisyys jätehuollon laatuun oli kävijätutkimusten välillä laskenut (vuonna 2010 yli 70 % arvioi erittäin tai melko hyväksi, vuonna 2021 enää 57 %). Yrittäjien tuottamiin palveluihin ja tiestöön oltiin puolestaan tyytyväisempiä kuin vuonna 2010, jolloin ne arvioitiin laadultaan heikoimmiksi.

Vastaajien ennako-odotukset täyttyivät luonnonympäristön, reittien ja rakenteiden sekä harastusmahdollisuuksien osalta hyvin. Yli puolet arvioi odotusten luonnonympäristön sekä reittien ja rakenteiden suhteen toteutuneen erittäin hyvin. Kävijät eivät olleet kokeneet käynnillään merkittävää häiriötä. Häiriöitä arvioitiin asteikolla 1–5, missä 1 häiritsi erittäin paljon ja 5

ei häirinnyt lainkaan. Koetut häiriöt olivat vähentyneet hiuksenhienosti maaston kuluneisuuden osalta (4,6 → 4,68). Luonnonympäristön käsittelystä koettiin aiempaa vähemmän häiriötä (4,61 → 4,75). Vastaavasti liiallisesta kävijämäärästä koettiin nyt hieman suurempaa häiriötä (4,62 → 4,52), samoin kuin muiden kävijöiden käyttäytymisestä (4,77 → 4,72). Erot olivat kuitenkin hyvin pieniä ja kokonaisuudessaan häiriötä koettiin hyvin vähän osatekijöiden yhteenlasketun keskiarvo pysyessä samana kuin vuonna 2010 (yhteenlaskettu ka 4,68).

Kansallispuistoille laskettavassa valtakunnallisesti vertailukelpoisessa kävijätyytyväisyysindeksissä huomioidaan kävijöiden mielipiteet palveluista ja ympäristön laadusta sekä ennako-odotusten täyttyminen ja käyntiä häirinneet tekijät. Leivonmäen kansallispuiston valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi oli 4,40 asteikolla 1–5 (1 = erittäin huono, 5 = erittäin hyvä). Siinä oli tapahtunut vähän kasvua vuoteen 2010 verrattuna (4,32 vuonna 2010).

Kansallispuiston läheisyyteen toivotuissa lisäpalveluissa korostuivat kahvila- ja kioskipalvelut (32 mainintaa). Lisäksi 47 mainintaa koski palveluita, joita Metsähallitus ylläpitää kansallispuiston alueella. Erityisesti näissä toivottiin wc:tä Kirveslammen pysäköintialueen yhteyteen. Vapaasti annetussa palautteessa kehittämisehdotusten jälkeen heti seuraavaksi eniten annettiin kehuja. Kehittämisehdotukset koskivat pääasiassa reittejä ja asiakaspalvelua. Reittien osalta toivottiin maastopyöräilyreitien kehittämistä, latuihin panostamista ja pidempiä retkeilyreittejä. Asiakaspalvelun kehittämisehdotukset koskivat Luontoon.fi-sivujen ohjeistusta puistoon saapumisesta sekä tapahtumien ja opastetaulujen lisäämistä maastoon. Puistoon saapumista ohjeistava Luontoon.fi-sivu päivitettiin keväällä 2021, jolloin sitä pyrittiin selkeyttämään mm. päivittämällä sivuille pysäköintialueiden kuvaukset ja osoitetiedot, mikäli sellaiset oli olemassa.

Kehuista puolet oli yleisiä kiitoksia ja kehuja hienosta kohteesta tai sen ylläpidosta. Valituksista useimmat koskivat reittejä (9 kpl), joiden suhteen harmia olivat tuottaneet huonokuntoiset pitkospuut ja latujen huono kunto. Huonokuntoisia pitkospuita on korvattu sorastamalla tai uusilla pitkoksilla tutkimuksen aikana ja sen jälkeen ja työ jatkuu edelleen. Latujen moitittuun kuntoon vaikutti erityisesti kevättalvella tapahtunut laduilla käveleminen. Lisäksi lienee edelleen syytä parantaa ladun erämaaluonteesta viestimistä, etteivät hiihtäjät odottaisi taajamatasoista latujen ylläpitoa, mikä ei ole puistossa mahdollista.

5 Johtopäätökset

Lähialueiden kävijätutkimuksissa viime vuosina havaittuja trendejä ovat olleet ensikertalaisten osuuden kasvu, puistossa yöpymisen yleistyminen ja se, että seurueissa on yhä useammin mukana lapsia (Toivonen 2020b, 2020c ja 2021). Kävijätutkimuksen perusteella Leivonmäellä ei kuitenkaan suoranaisesti ole havaittavissa kyseisten trendien mukaisia muutoksia. Yöpyjien määrän kasvamisen suhteen on kuitenkin mahdollista, että vertailtujen kävijätutkimusten erilainen aineistonkeruumenetelmä johtaa siihen, ettei yöpyjien määrän mahdollinen muutos tule tässä vertailussa esiin. Kotimaisten kävijöiden määrän lisääntyminen on sen sijaan trendien mukaisesti kasvanut, olipa kyse sitten ennen pandemiaa alkaneesta kehityssuunnasta tai pandemian aikaansaamasta trendistä. Suurten seurueiden vähenemisen muutos lienee kuitenkin seurausta pandemiasta.

Leivonmäen kansallispuisto näyttää säilyttäneen roolinsa kotimaisten ja etenkin lähiseudun asukkaiden virkistyskohteena, jonne lähdetään varta vasten hakemaan luontokokemuksia. Useimmiten tämä tarkoittaa päiväkäyntiä kansallispuistossa ja retkeilyä pienessä 2–5 hengen seurueessa, useimmiten oman perheen kesken. Noin viidesosalla on lisäksi mukanaan koira tai koiria. Kaiken kaikkiaan kävijärakenteessa on tapahtunut melko vähän muutoksia edelliseen kävijätutkimukseen (Mäkelä 2011) verrattuna.

Kävijöiden määrän ja heidän keskimääräisen rahankäyttönsä kasvaminen ovat johtaneet paikallistaloudellisten vaikutusten kasvuun. Leivonmäen kansallispuiston kävijätyytyväisyys on huippulukemissa niin alueellisesti kuin valtakunnallisesti tarkasteltuna. Tutkimuksen perusteella on erityisen ilahduttavaa maastopyöräilyyn liittyen tehty havainto, jonka mukaan pyöräilijät ja patikoijat näyttävät tulevan keskenään hyvin toimeen, eikä reittien monikäytön näkökulmasta esiinny häiriötekijöitä.

Lähteet

- Halinen, A. 2003: Leivonmäen kansallispuiston ja Vaarunvuorten kävijätutkimuksen tulosten analysointi. – Raportti, Metsähallituksen arkisto, Vantaa. 19 s.
- Kajala, L. Almik, A., Dahl, R., Dikšait, L., Erkkonen, J., Fredman, P., Jensen, F., Søndergaard, Karoles, K., Sievänen, T., Skov-Petersen, H., Vistad, O. I. & Wallsten, P. 2009: Kävijäseuranta luontoalueilla – Pohjoismaiden ja Baltian maiden kokemuksiin perustuva opas. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 116. 144 s.
- Metsähallitus 2009: Leivonmäen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 55. 114 s.
- Mäkelä, M.-H. 2011: Leivonmäen kansallispuiston kävijätutkimus 2010. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 150. 62 s.
- Mäkelä, M.-H. 2012: Isojärven kansallispuiston kävijätutkimus 2012. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 162. 64 s.
- Metsähallitus 2021: Leivonmäen kansallispuisto. – Luontoon.fi-verkkopalvelu, Metsähallitus, Vantaa. <luontoon.fi/leivonmaki>, viitattu 11.10.2021.
- Toivonen, I. 2020a: Lauhanvuori-Hämeen kangas Geopark -alueen kävijätutkimusten yhteen-veto, koronan vaikutukset ja verkkokyselykokemukset. Perustuen Lauhanvuori-Hämeen kangas UNESCO Global Geoparkin kävijätutkimukseen 2020. – Opinnäytetyö, Metsätalouden tutkinto-ohjelma, Tampereen ammattikorkeakoulu, Tampere. 83 s.
- Toivonen, I. 2020b: Seitsemisen kansallispuiston kävijätutkimus 2019. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 257. 58 s.
- Toivonen, I. 2020c: Helvetinjärven kansallispuiston kävijätutkimus 2019. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 256. 52 s.
- Toivonen, I. 2021: Lauhanvuori-Hämeen kangas UNESCO Global Geoparkin kävijätutkimukset 2020 – Lauhanvuoren kansallispuisto, Kauhanevan-Pohjankankaan kansallispuisto, Hämeen kankaan harjoitus- ja monikäyttöalue. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 260. 89 s.
- Vatanen, E. & Kajala, L. 2020: Kansallispuistojen, retkeilyalueiden ja muiden luontomatkailullisesti arvokkaiden suojelualueiden paikallistaloudellisten vaikutusten arviointimenetelmän kertoimien päivitys 2019. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja A 232. s. 31.

Liitteet

Liite 1 Otantakehikko

Paikka	Kohderyhmä	Arvioitu käyntimäärä tutkimusjakson aikana	Havaintoja (tavoite)	Keruupäiviä
Selänpohja P/taukokatos (SP)	Maastopyöräilijät + muut	25 000	80	12
Lintuniemi puolikota (LN)	Kaikki	25 000	80	12 + jatkuva keruu
Kirveslampi P (KP)	Kaikki (myös hiihtäjät)	18 000	80	8
Harjujärvi puolikota (HP)	Liikuntarajoitteiset + muut (myös hiihtäjät)	18 000	80	11 + jatkuva keruu
Harjunlahti P (HLP)	Hiihtäjät	3 000	15	2 (talvella)
Soimalampi laavu (SL)	Kaikki	5 000	30	jatkuva keruu
Koskikaran kierros (KK)	Kaikki	3 000	30	5
Niinisaari (NS)	Melojat	500	5	jatkuva keruu
Yhteensä	-	37 000	400	50

Liite 2 Toteutunut keruuaikataulu

SP = Selänpohja P, LP = Lintuniemi puolikota, KP = Kirveslampi, HP = Harjuri puolikota, HLP = Harjunlahti P, SL = Soimalampi laavu, KK = Koskikaran kierros, NS = Niinisaari

tk = talvikeruu klo 12–15

ap = aamupäiväkeruu klo 11–14

ip = iltapäiväkeruu klo 15–18

Päivämäärättömät sarakkeet on vähennetty suunnitelmasta aineistonkeruun yhteydessä keruuhavaintojen, lomakekertymän tai sään perusteella.

Helmikuu 2021

päivä	21.2.	23.2.	25.2.	27.2.
paikka	KP	HP	SP	LN
kello	tk	tk	tk	tk
tavoite	8	8	8	8

Maaliskuu 2021

päivä	2.3.	3.3.	6.3.	7.3.	12.3.	13.3.	-
paikka	KP	HLP	HP	SP	KP	HLP	HP
kello	tk	tk	tk	tk	tk	tk	tk
tavoite	8	8	8	8	8	8	8

Huhtikuu 2021

päivä	2.4.	3.4.	-
paikka	KP	SP	LN
kello	tk	tk	-
tavoite	8	8	8

Toukokuu 2021

päivä	5.5.	15.5.	16.5.	29.5.	-
paikka	SP	KP (HP)	SP (HP)	SP	KK
kello	ap	ap	ap	ap	-
tavoite	8	8	8	8	8

Kesäkuu 2021

päivä	11.6.	23.6.	27.6.	28.7.	29.6.	30.6.
paikka	LN	SP (KK)	SP	KK (lisätty suunnitelmaan)	LN	HP
kello	ip	ip	ip	ap	ip	ip
tavoite	8	8	8	8	8	8

Heinäkuu 2021

päivä	3.7.	4.7.	-	8.7.	11.7.	12.7.	-	22.7.
paikka	LN	SP	LN	KK	KP	SP	LN	HP
kello	ip	ap	ap	ip	ip	ip	ap	ap
tavoite	8	8	8	8	8	8	8	8

Elokuu 2021

päivä	21.8.	22.8.	26.8.	27.8.	-	-
paikka	SP	LN	KK	KP	LN	HP
kello	ip	ap	ip	ap	ip	ip
tavoite	8	8	8	8	8	8

Syyskuu 2021

päivä	-	11.9.	-	-	26.9.	-
paikka	LN	SP	LN	KP	KK	HP
kello	ip	ap	ap	ip	ap	ip
tavoite	8	8	8	8	8	8

Lokakuu 2021

päivä	-	-	-	-	-	-
paikka	SP	HP	KP	LN	HP	SP
kello	ap	ap	ip	ap	ap	ip
tavoite	8	8	8	8	8	8

Liite 3 Vastanneiden asuinkunnat

Asuinkunta	Kpl	%
Jyväskylä	156	42
Helsinki	34	9
Joutsa	25	7
Toivakka	10	3
Vantaa	9	2
Espoo	8	2
Jämsä	8	2
Tampere	8	2
Muurame	7	2
Lahti	7	2
Kuopio	6	2
Kangasala	5	1
Laukaa	5	1
Rauma	5	1
Vihti	4	1
Uurainen	4	1
Turku	3	1
Mikkeli	3	1
Nivala	3	1
Oulu	3	1
Järvenpää	3	1
Hämeenlinna	2	1
Heinola	2	1
Ei määritelty	2	1
Hirvensalmi	2	1
Kirkkonummi	2	1
Kotka	2	1
Kerava	2	1
Nurmijärvi	2	1
Mäntsälä	2	1
Raisio	2	1
Savonlinna	2	1
Sipoo	2	1
Suonenjoki	1	0
Rautalampi	1	0
Rovaniemi	1	0
Saarijärvi	1	0
Parikkala	1	0

Asuinkunta	Kpl	%
Pertunmaa	1	0
Petäjavesi	1	0
Pietarsaari	1	0
Puumala	1	0
Porvoo	1	0
Tuusula	1	0
Valkeakoski	1	0
Ylöjärvi	1	0
Keuruu	1	0
Kangasniemi	1	0
Kauniainen	1	0
Kuortane	1	0
Kurikka	1	0
Kärkölä	1	0
Kouvola	1	0
Lappeenranta	1	0
Leppävirta	1	0
Liminka	1	0
Loviisa	1	0
Hyvinkää	1	0
Askola	1	0
Akaa	1	0
Hartola	1	0
Janakkala	1	0
Juuka	1	0
Kajaani	1	0
Yhteensä	371	100

Liite 4 Muut matkan kohteet

Muita kohteita	Kpl
Haihatuksen musiikkitapahtuma	1
Helvetinjärven kansallispuisto	2
Häähninmäen näkötorni	2
Isojärven kansallispuisto	3
Isojärvi	2
Joutsa	1
Joutsan hiihtoladut, mökkiympäristö	1
Joutsan retkipaikat	1
Jyväskylä	7
Jyväskylä kuntohiihtoladut	1
Jyväskylä, Karoliinan kahvitupa	1
Jyväskylän kävelyreitit ja luontopolkuja	1
Jyväskylän Neulefestivaalit	2
Jääskelä Jyväskylä (Kangasvuori + Kanavuori luontopolku)	1
Korpilahden, Toivakan ja Jyväskylän luonto- ja kaupunkikohteet	1
Kuhasenmäen näkötorni	1
Lievestuoreen hautausmaa	1
Läheisten näkeminen, lapsuudenkoti, mökki	1
Lähialue	2
Mikkeli, Mänttä	1
Mökkeily	5
Mökkeily, Hirvensalmi, Nilsiä, Sotkamo, Rovaniemi	1
Mökki ja muut luontokohteet	1
Mökkiympäristö Marjotaipaleella, hiihtoladut Joutsassa tai Kangasniemessä	1
Oravivuori	1
Other National Parks	2
Päijänne	1
Päijänne, Savitaipale	1
Päijät-Hämeen kansallisp.	1
Päijätsalo-Sysmä	1
Road trip all the way to Kuusamo	1
Rutalahti	1
Rutalahti, Luhanka	2
Rutalahti-Toivakka	1
Salla, Kuusamo, Riisitunturi, Koli	1
Seuraava kohde ei vielä tiedossa	2
Sukulointi	3
Syntymäkodissa käynti	1

Muita kohteita	Kpl
Taidekeskus Salmela, Mikkeli	2
Tainionvirta, Langinkoski	1
Toivakka	1
Toivakka, Jyväskylä	2
Versonan retki Jyväskylässä	1
Viisarimäen luontopolku, laavu	1
Yhteensä	68

Liite 5 Mitä palveluja kaipaisit lisää puiston läheisyyteen

Vastaus (n = 124)
Kahvila, leirimajoitus, sauna, Autiotupa!
En mitään
Majoitus, wc/suihku/pukeutumis/saunatila, kahvila/ravintola, välinevuokraus, varustemyynti, eräopas, kurssit
Laadukas kahvila
Laituri
Kesäkahvila
Selänpohjan ja Kirveslammen yhdistäminen polulla olisi hyvä
Kahvioon parempi satsaus
Selkeän saunomisvuokrausmahdollisuuden
Kahvila (Selänpohjaan) takaisin
Kahvila
B & B-taukotupa-aamiaiset/kahvila-palvelu Hevosia, maastoratsastusta!
Harjujärven parkkipaikka saisi olla isompi ja WC voisi olla parkkipaikalla.
Kahvio johonkin pysäköintipaikalle
Sauna (public)
Luontoleikkipuisto
En keksi
Jäätelökioski
Kahvio, suksien/lumikenkien/lumiliukukenkien tai kesällä fatbiken, sup-laudan yms. varusteiden vuokraus
Leikkipuisto, enemmän laavuja
Toinen nuotiopaikka paikallisilta hiihtoloma/sesonkiaikoina. Pientä kipsatoimintaa. Juomia ja pientä suuhun- pant./kahvia/meh.
Vessa/käymälä selkeästi opastettuna parkkipaikalle.
WC parkkipaikan läheisyyteen
Parkkipaikoille wc:t
En mitään
Kaikki OK
Kesäaikaan varsinkin kioskipalvelut kivoja
Kioski kesäksi, olisihan se talvellakin kiva, jos mahdollista
Kahvila olisi mukava.
Lisää polkuja + nuotiopaikkoja + telttapaikkoja
Telttailupaikkoja
Liukulumikenkien vuokraus
Minulle riittävät palvelut. Kesällä kanoottivuokraus?
Saunoja, lettukahviloita
On kaikki tarpeelliset palvelut. Lisää pidempiä rengasreittejä.
Kahvilan viereen kalustonvuokrauspiste kesäksi 2021! (pyörät kajakit, potkukelkat ym.)
Kahvila
Saunoja, lisää lettukahviloita

Vastaus (n = 124)
Helppo maastopyöräreitti, nykyinen liian vaativa minulle.
Retkilatu/-ladut Selänpohjaan! Kanootti-/kajakki vuokraus
Varaus- ja vuokratupia, vesipiste
Vesipiste, varaus- ja vuokratuvat
Käymälöitä
Kahvilapalveluita
Wc Kirveslammin p-paikalle
Parkkialueelle kioski, reitin varrelle roskiksia
Kahvila
Pieni kioski/kahvila
Pieni kioski/kahvila
Kahviloita oli alueella aika vähän.
Parkkipaikoille käymälät
R-kioski/pieni ravintola
Pieni luontokeskus, kahvila ladun varrella
Vedenotto paikat Mäyrän tai Harjunkierroksella
Laavu tai kota noin puoliväliin MTB-reitillä.
En kaipaa luonnossa palveluja. Huussit + polttopuut + tulisijat ovat parasta. Ei muuta tarvitse olla. Luonto riittää.
Kauppaa
Kauppaa, josta voisi ostaa eväitä ja tulitikut.
Emme kaipaa mitään. Kaikki on ihan hyvin.
Oikeastaan en mitään, Karoliinan kahvimylly oli tosi mukava yllätys!
Nettiin tiedot mahdollisuuksista yöpyä matkailuautolla ja vaunulla
Lounasravintola
Riittävästi palveluita
Käsienpesumahdollisuuksia
Kahvila- ja mainostuotteiden myynti
En mitään
En mitään. En halua "palveluja", vaan luonnonrauhaa ja hiljaisuutta. Erinomainen majoituspalvelu (Vaihelan tila) löytyy jo hyvin jo läheltä, siellä yövyimmekin.
En mitään. Luonto, leiriytymispaikka, puusee ja uimamahdollisuus ovat ne olennaisimmat palvelut, joita kansallispuistolta kaipaen.
Kahvila
Kahvila
En mitään
Ravintola
Ravintola
Wc, tulenteko
?
Kauppapalveluita
Hormillinen keittokatos
Ei tarvetta

Vastaus (n = 124)
Välinevuokraus
Pikkuruokakauppa
Maybe one or two more toilets in the route. Women need them :)
Kajakin vuokraus
Kahvila useampina päivinä kesäkuukausien aikana
Riittävät nämä palvelut.
En mitään
Vessa. En löytänyt vessaa. Melontapalvelut pakettipalveluna (ns. "avaimet/mela käteen ja menoksi")
En oikeastaan mitään. Pitkoksia saisi vähän korjailla
Vesipiste
Ei mitään
Parempi ettei liialla markkinoinnilla pilattaisi hienoa luontokokemusta.
Ei tarvita kaupallisia palveluja
Ei tarvita kaupallisia palveluja
Waste-bins
Trash bins outside
Kaivo
Juomavesipistettä
Tällaisenaan hyvä
Maastopyöräilyreittejä
WC parkkipaikalle + roskis
Laavuja, lounaspaikka vähän sivummalla puistossa
Tämä on hyvä!
Hieman pidempi rengasreitti
?
More information about plants
Kajakki vuokrausta
Vaellusreittejä, laavuja
Kesäkahvila Katariinan kahvimylly (oli helluntaina herkkuja)
Seurueessamme oli 1 liikuntaesteinen. Emme saaneet porttia auki paikalliselta (luontoon.fi sivuilta olleesta numerosta) saamaltamme koodilla. Se oli valitettavaa. Esteettömyyden huomioiminen on erittäin tärkeää ja toivottavaa olisi, että joko puomeja ei esteettömillä paikoilla olisi tai ne toimisi ongelmitta.
Esim. Sup-lautojen tai kajakkien vuokraus
Polttopuu vois olla pilkottuna
Supermarket (cheap, not the café at the parking area)
Kävelysauvat
Autio-/vuokratupa
Autio-/vuokratupa
Autio-/vuokratupa
Lisää laavuja
Ruokapalveluja, kahvila
Eipä oikeastaan

Vastaus (n = 124)

En tällä hetkellä mitään

Luontokeskus, josta voisi ostaa kansallispuiston tuotteita, ja lounaspaikkoja, jotka myös viikonloppuisin avoinna (myös iltapäivällä, jotta pitkän ulkoilupäivän päätteeksi voisi käydä lounastamassa :))

Tarpeeksi

Kioski/tulipaikka

Lisää huusseja (esim. Kirveslampi)

Ei lisättävää

Liite 6 Vapaamuotoinen palaute

Luokka	Laatu	Vapaamuotoinen palaute
Ei määritelty	valitus	Liian pitkä kysely
Ei määritelty	kehu	Oli kiva törmätä tällaisen tutkimuksen tekijään! Useamman kerran eri kansallispuistoissa käyneenä, ei ole aikaisemmin tullut tällaista vastaan!
Ei määritelty	kehu	Kiitos! <3
Ei määritelty	kehu	Kiva paikka oli :)
Ei määritelty	kehu	Kiitos!
Ei määritelty	kehu	Kiitos upeasti huolletusta, ihanasta kohteesta.
Ei määritelty	kehu	Kiitos :)
Ei määritelty	kehu	Hyvä retkikohde ympäri vuoden
Ei määritelty	kehu	Kiitos kovasti teille hyvästä työstä ympäristön eteen ja siitä, että voisimme nauttia puhtaasta luonnosta. Vaikka tilanne ei ole kaikissa maissa yhtä hyvä, niin perhettäni on lohduttanut Raamatun lupaus: "Hän, joka lujasti perusti sen, joka ei luonut sitä turhaan, joka muodosti sen auttavaksi. "Jumala lupaa, ettei ekosysteemiä turmella yli sen kestokyvyn, eikä hän salli sitä turmelevien jatkaa toimintaansa loputtomasti. www.jw.org
Ei määritelty	kehu	Hieno paikka! Teette tärkeää työtä! Kiitos!
Ei määritelty	kehu	Pikkuisen voisi pitkospuita korjata ainakin Harjunkierroksella. Mukava käynti oli!
Ei määritelty	kehu	Melojalle olisi kiva, jos rantoja olisi raivattu kivistä paremmin. Esim. Niinisaaren laavulle tullessa sai naarmuja kajakin pohjaan. Myös uimapaikaksi voisi tasoitella jonkun kohdan, josta olisi helppo mennä. Nyt liukkaat päänkokoiset kivet ovat aika ikäviä. Olen liikkunut puistossa kesällä ja talvella, hiihtäen patikoiden ja meloen. Kokonaisuutena on hieno puisto ja hyvin hoidettu.
Ei määritelty	kehu	Kiitos! Hieno paikka <3
Ei määritelty	kehu	Thank you so much Metsähallitus for the amazing services! I absolutely loved this place :)
Ei määritelty	ei määritelty	Luontoarvoja ei voi mitata rahassa! :)
Ei määritelty	ei määritelty	Luontoarvoja ei voi mitata rahallisesti! :)
Ei määritelty	ei määritelty	Pyörälenkki Selänpohjan kahvilaan Joutsasta.
Ei määritelty	ei määritelty	Pyöräilimme Joutsasta 30 km vain tullaksemme juomaan lettukahvit.
Ei määritelty	ei määritelty	Luonto rauhoittaa.
Ei määritelty	ei määritelty	:)
Ei määritelty	ei määritelty	Kysymys 18: Ei haluta vastata tähän. mietityttää minkä takia tätä kysytään. Ei haluta arvottaa kokemuksia rahassa.
Ei määritelty	ei määritelty	Vastaukset mietitty yhdessä kolmen hengen seurueemme kanssa.
Ei määritelty	ei määritelty	Söpö vaskitsa parasta.
Ei määritelty	ei määritelty	Mukavaa kesää :)
Ei määritelty	ei määritelty	:)
Ei määritelty	ei määritelty	Kiitos!
Lvk- Retkeily -Polttopuuhuolto	muu	Leivonmäki on ihana, mutta rentouttavaa lomaa haittaa kerta toisensa jälkeen ihminen. Harjujärveltä oli ilm. varastettu polttopuut, latuja oli talottu. Vuokramökeillä myös mekastusta.
Lvk- Retkeily -Polttopuuhuolto	valitus	Polttopuut olivat lopussa Harjujärven laavulta! Muuten kaikki hyvin!

Luokka	Laatu	Vapaamuotoinen palaute
Lvk- Retkeily -Jätehuolto	muu	Muistattehan tyhjentää vessat ajoissa.
Lvk- Retkeily -Jätehuolto	kehittämisehdotus	Parkkipaikalle roskis.
Lvk- Retkeily -Jätehuolto	kehittämisehdotus	Parkkipaikoille roskisia! Lähtiessämme huomasimme jonkin jättäneen ison roskapussin maahan (ehkä oli vahinko).
Lvk- Retkeily -Tuvat ja kämpät	kehittämisehdotus	Varattavissa oleva, yöpymiskelpoinen rantasauna olisi mahtava mahdollisuus, myös autiotuville voisi olla kysyntää.
Lvk- Retkeily -Reitit	muu	Retkiladun ajamisesta oli jo kulunut viikko, hiihtämään pystyi.
Lvk- Retkeily -Reitit	muu	Me haluaisimme Leivonmäen kansallispuistoon lisää reittejä.
Lvk- Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Pikkuisen voisi pitkospuuta korjata ainakin Harjunkierroksella. Mukava käynti oli!
Lvk- Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Rutajärven yhdysreittiä voisi kunnostaa myös maastopyöräilyreitiksi. Täydentäisi hyvin nykyistä mtb-reittiä.
Lvk- Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Rutalahden yhdysreitit kehittäminen. Luontopolkuja?
Lvk- Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Toivon, että edelleen kehitetään maastopyöräilyreittejä. Valistusta ja tiedotusta kansallispuistoissa käyttäytymisestä "suurelle yleisölle" (uusille kävijöille), vaikka nyt ei mitään häiriötä ollutkaan.
Lvk- Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Maastopyöräreitit värikoodit tulisi asettaa karttaan paremmin. Sininen väri on sekä tiellä että metsässä.
Lvk- Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Mielelläni näkisin Leivonmäen kansallispuistossa enemmän liikuntatapahtumia! Polkujuoksu, swimrun, MTB-tapahtumat. Ja latureitistö myös Selänpohjaan!
Lvk- Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Mukava käydä, vaikka hiihtoladun alkuosa ei nyt ollutkaan niin hyvä. Ladun kunnossapito lisää hiihtämisen nautinnollisuutta. Lisää latuvaihtoehtoja voisi tuoda lisää hiihtäjiä tai hiihtokertoja.
Lvk- Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Enemmän tietoa historiasta. Että hiihtolatu menee lintutornin ohi. 10,3 hiihtolatu on mahtava!
Lvk- Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Talvella voisi olla hieman leveämpi polku.
Lvk- Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Vaikea ruikuttaa mutta. Latujen ajoon panostettava aivan toisin. Esim. 13.3. tuisku hävittänyt suolla ladut, ihmiset rämpi siksakia etsien ajettua ladunpohjaa.
Lvk- Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Hieno paikka ja erittäin hyvässä kunnossa, pitkospuut ym. rakenteet viimeisen päälle kunnossa. Kehitettävää korkeintaan reitistöissä. Yhtään pidemmällä reissulla päätyy kävelemään samoja polkuja useasti. Joutseniemestä järven ylittäminen Harjunlahden polulle voitaisi myös tehdä helpommaksi! (lossi/vene tai mitä tahansa joku fiksu keksisi)
Lvk- Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Pidempi rengasreitti n. 20-30 km
Lvk- Retkeily -Reitit	valitus	Harjunkierroksen pitkospuut todella huonossa kunnossa.
Lvk- Retkeily -Reitit	valitus	Pitkospuut Harjun kierroksella osittain todella huonokuntoiset.
Lvk- Retkeily -Reitit	valitus	Miinusta siitä, että laavulle ei ollut leveää kävelypolkua aurattu, vanhempien oli vaikea kävellä. Toiveena jonkinlaisia tapahtumia perheille, kyläläisille ja vierailijoille Nettisivut/some houkuttelevammaksi.
Lvk- Retkeily -Reitit	valitus	Leivonmäki on ihana, mutta rentouttavaa lomaa haittaa kerta toisensa jälkeen ihminen. Harjijärveltä oli ilm. varastettu polttopuut, latuja oli talottu. Vuokramökeillä myös mekastusta.
Lvk- Retkeily -Reitit	valitus	Tiestö Kirveslammelle erittäin liukas mennessä, palatessa hiekoitettu. Latureitistön reitti hyvä, kunto huono. Ladut jäiset, laskut vaarallisia.
Lvk- Retkeily -Reitit	valitus	Oli harmillista, että retkiladulla oli kävelty, teki hiihtämisen vaikeaksi. Hieno paikka muuten! :)
Lvk- Retkeily -Reitit	valitus	Pitkospuut alkaisivat kaivata korjausta.

Luokka	Laatu	Vapaamuotoinen palaute
Lvk- Retkeily -Reitit	valitus	Maastopyöräreitti - sininen väri ei sovellu joka polkuun, vain metsäteihin tai isompiin kivettömiin, juurettomiin teihin.
Lvk- Retkeily -Reitit	valitus	Kirveslammen kierroksen pitkospuut osittain kunnostuksen tarpeessa.
Lvk- Retkeily -Reitit	kehu	Hieno homma, että lahonneita pitkospuuta on alettu vaihtamaan uusiin.
Lvk- Retkeily -Reitit	kehu	Täällä mieli lepää. Mukavat reitit. Seuraavalla kerralla pyörä mukaan.
Lvk- Retkeily -Reitit	kehu	Kotonta lyhyt matka. Mukavat polut ja maisemat. Tulemme toistekin.
Lvk- Retkeily -Reitit	kehu	MTB-reitti hyvin merkitty. Kiva oli ajaa :) Kiitos.
Lvk- Retkeily -Reitit	kehu	Aivan mahtava kokemus/päivä! Elämäni ensimmäinen MTB-retkeily kansallispuistossa - ja oli kyllä mahtava kokemus! Kiitos kun ylläpidätte!
Lvk- Retkeily -Reitit	kehu	Enemmän tietoa historiasta. Että hiihtolatu menee lintutornin ohi. 10,3 hiihtolatu on mahtava!
Lvk- Retkeily -Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Vaimo (sic) eksyi Koskikaran kierroksella. Nuolet lähtöpaikalle, ent. koululle pitäisi olla kumpaankin suuntaan. Ts. kääntyi ja halusi palata, mutta sekoili väärään suuntaan. Siis: kylttejä karttoineen 300 metrin välein ja matka metreissä lenkin kumpaankin suuntaan. Ja ne väritäplät puissa olivat kuulemma aivan älyttömät. :D
Lvk- Retkeily -Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Kansallispuiston kartta olisi hyvä lähtöpisteessä.
Lvk- Retkeily -Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Monet ovat kaivanneet Koskikaran kierrokselle nuotiopaikkaa. Isovuori on näkemisen arvoinen paikka, olisiko sinnekin hyvä olla opaste?
Lvk- Retkeily -Maasto-opasteet ja viitat	valitus	Reitin merkkkaus oli pääosin hyvää, mutta joissain osissa se oli kulunut ja mielestäni tehty niin kuin usein: tekijä itse tuntee reitin niin hyvin, ettei osaa tehdä sitä uuden, mahdollisesti epävarman luontoliikkuajan näkökulmasta.
Lvk- Retkeily -Maasto-opasteet ja viitat	valitus	Koskikaran kierros taisi olla merkitty vain toiseen suuntaan kiertäen ja siellä oli opastettu tänne Selänpohjaan päin väärät km määrät.
Lvk- Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Parkkipaikka oli aivan täynnä. Lisää parkkitilaa olisi hyvä saada. Kahvio oli hyvä, tosin menimme sinne niin myöhään, että pullat yms. olivat jo loppuneet.
Lvk- Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Melojalle olisi kiva, jos rantoja olisi raivattu kivistä paremmin. Esim. Niinsaaren laavulle tullessa sai naarmuja kajakin pohjaan. Myös uimapaikaksi voisi tasoitella jonkun kohdan, josta olisi helppo mennä. Nyt liukkaat päänkokoiset kivet ovat aika ikäviä. Olen liikkunut puistossa kesällä ja talvella, hiihtäen, patikoiden ja meloen. Kokonaisuutena on hieno puisto ja hyvin hoidettu.
Lvk- Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Lisää varjopaikkoja parkkipaikalle. Ei kiva tulla koiran kanssa autoon hellepäivänä, kun auo on ollut paahteessa.
Lvk- Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Monet ovat kaivanneet Koskikaran kierrokselle nuotiopaikkaa. Isovuori on näkemisen arvoinen paikka, olisiko sinnekin hyvä olla opaste?
Lvk- Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Joutsniemen laavulle uusi nuotioritilä ja huussiin kariketta.
Lvk- Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Joutsniemen laavulle tarvitsisi uuden nuotioritilän (vanhassa on reikä)
Lvk- Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Joutsniemen laavulle tarvittaisiin uusi makkaranpaistoritilä (edellisessä reikä)
Lvk- Retkeily -Muut palvelurakenteet	valitus	Huusseissa oli oudot mittasuhteet, istuessa ei ylettänyt jalat portaalle. Tämä on ainoa valituksen aihe!
Lvk- Retkeily -Muut palvelurakenteet	valitus	Vieraskirjavihkot oli kaikki aika täysiä.
Lvk- Retkeily -Muut palvelurakenteet	valitus	Harjujärven laavun vessan oven lukko sisäpuolelta on rikki. Qr-koodi ei toiminut, ehkä koska se on taivutettuna puun ympäri.
Lvk- Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehu	All the services at the park were excellent. Thank you very much!
Lvk- Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehu	Erittäin hieno ja vaihteleva kansallispuisto! Tulipaikat olivat erittäin hyvässä kunnossa.

Luokka	Laatu	Vapaamuotoinen palaute
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehu	Hieno paikka ja erittäin hyvässä kunnossa, pitkospuut ym. rakenteet viimeisen päälle kunnossa. Kehitettävää korkeintaan reitistöissä. Yhtään pidemmällä reissulla päätyy kävelemään samoja polkuja useasti. Joutsniemestä järven ylittäminen Harjunlahden polulle voitaisi myös tehdä helpommaksi! (lossi/vene tai mitä tahansa joku fiksu keksisi).
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	valitus	Kysymys kansallispuistonkäynnin rahallisesta arvosta on täysin absurdi, koska ei tuollaista voi mitenkään arvioida. Vastaus voisi olla mitä tahansa nollan ja miljoonan euron välillä. Pointti on juuri siinä, että tärkeimmät asiat eivät ole rahassa mitattavissa.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehu	Oli harmillista, että retkiladulla oli kävelty, teki hiihtämisen vaikeaksi. Hieno paikka muuten! :)
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehu	On hienoa, että Metsähallitus ylläpitää retkikohteita.
Lvk–Aspa-Luontoneuvonta	kehittämisehdotus	Toivon, että edelleen kehitetään maastopyöräilyreittejä. Valistusta ja tiedotusta kansallispuistoissa käyttäytymisestä "suurelle yleisölle" (uusille kävijöille), vaikka nyt ei mitään häiriötä ollutkaan.
Lvk– Aspa -Luontoon.fi	kehittämisehdotus	Miinusta siitä, että laavulle ei ollut leveää kävelypolkua aurattu, vanhempien oli vaikea kävellä. Toiveena jonkinlaisia tapahtumia perheille, kyläläisille ja vierailijoille. Nettisivut/some houkuttelevammaksi.
Lvk– Aspa -Luontoon.fi	kehittämisehdotus	Hieman huonot opasteet parkkipaikalle netissä. Sanoi vain Vartiamäentie, tarkemmat ohjeet reitit-sivuilla olisi hyvä, muuten erinomainen.
Lvk– Aspa -Luontoon.fi	kehittämisehdotus	Navigaattoriosoitte voisi olla tarkempi, nyt "Vartiamäentie" opasti nelostietä liian aikaisin pikkuteille.
Lvk– Aspa -Luontoon.fi	kehittämisehdotus	In the future maybe recommend biking routes from Jyväskylä to Leivonmäki on the web pages. There are different ones and we don't know which is the best.
Lvk– Aspa -Tapahtumat	kehittämisehdotus	Mielelläni näkisin Leivonmäen kansallispuistossa enemmän liikuntatapahtumia! Polkujuoksu, swimrun, MTB-tapahtumat. Ja latureitistö myös Selänpohjaan!
Lvk– Aspa -Tapahtumat	kehittämisehdotus	Miinusta siitä, että laavulle ei ollut leveää kävelypolkua aurattu, vanhempien oli vaikea kävellä. Toiveena jonkinlaisia tapahtumia perheille, kyläläisille ja vierailijoille. Nettisivut/some houkuttelevammaksi.
Lvk– Aspa -Muu opasaineisto	kehittämisehdotus	Enemmän tietoa historiasta. Että hiihtolatu menee lintutornin ohi. 10,3 hiihtolatu on mahtava!
Lvk– Aspa -Muu opasaineisto	kehittämisehdotus	Infotaulut olivat mielenkiintoisia, niitä olisi voinut olla enemmän.
Lvk– Aspa -Muu opasaineisto	kehittämisehdotus	Tänä kesänä ei moiseen törmätty, mutta viime kesänä oli laavun valtaajia, ei otettu muita huomioon. Tultiin metsästä etuile esiin ja iso poppoo paistoi pullaa, mikä keitti "perunoita", retkikeittimien käyttäjät käyttäytyi asiallisesti. Eli saisko vähän ohjeistusta. Kiitos, muuten hyvä retkeilykohde-/kohteet.
Lvk– Aspa -Muu opasaineisto	kehu	Kiitos! Ja hyvä, että kyselytutkimuksia teetetään :)
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Kahvilapalveluja esim. hiihtoreittien P-paikkojen/lähtöpaikkojen lähelle.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehu	Parkkipaikka oli aivan täynnä. Lisää parkkitilaa olisi hyvä saada. Kahvio oli hyvä tosin menimme sinne niin myöhään, että pullat yms. olivat jo loppuneet.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehu	Pop-up kahvila parkkiksella oli tosi hyvä yllätys! :) Ja tosi vähän ihmisiä täällä verrattuna pk-seutuun :)

Luokka	Laatu	Vapaamuotoinen palaute
Ls – Luonto- ja kulttuuritieto	kehittämisehdotus	Joutsniemen rannalla, länsipuolella olevat kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kummelit olisi syytä kunnostaa ja tehdä niihin informaatiotaulu(t), ettei niitä kukaan tuhoaisi. Kiitos!
Muu	kehu	Leivonmäki on mielestäni mukava kansallispuisto ja tykkään käydä siellä :)
Muu	ei määritelty	Erittäin suosittu retkeilykohde!

Liite 7 Suomenkielinen kyselylomake

Aineiston kerääjä täyttää:

numero	paikka	kävijä	haastattelija	posti	nimikirjaimet	pvm	kellonaika

Leivonmäen kansallispuiston kävijätutkimus 2021

Täyttöohjeet:

Kävijätutkimuksella kerättävää tietoa käytetään hyväksi Leivonmäen kansallispuiston kehittämisessä.

Toivomme Sinun vastaavan tämän lomakkeen jokaiseen kysymykseen huolellisesti ja pyydämme ottamaan huomioon seuraavat ohjeet:

1. Lue kysymykset huolellisesti.
2. Vastaa kysymyksiin henkilökohtaisesti merkitsemällä yksi rasti vastausympyrään. Niissä kysymyksissä, joissa on mahdollista valita useampi vaihtoehto, merkitse vastauksesi vastausruutuihin. Joissakin kysymyksissä pyydetään kirjoittamaan vastaus.
3. Kysymykset koskevat ainoastaan tämänkertaista käyntiäsi Leivonmäen kansallispuistossa (ks. kartta 1) ja sen lähialueella (Joutsa, Jyväskylä, Toivakka, Luhanka, Muurame, ks. kartta 2).
4. Palauta täytetty lomake aineiston kerääjälle tai sille osoitettuun paikkaan.
5. Lisätietoja antaa Maija Mikkola, maija.mikkola@metsa.fi, puh. 0400 423 476.

KIITOKSET ETUKÄTEEN!

1. Milloin saavuit Leivonmäen kansallispuistoon (ks. kartta 1)?

päivämäärä _____ ja kellonaika _____

2. Kuinka kauan oleskelit tai aiot oleskella tällä käynnillä

a. Leivonmäen kansallispuistossa (ks. kartta 1)?

(vastaa joko vuorokausina tai tunteina)

noin _____ vrk tai _____ tuntia

b. yhteensä Leivonmäen kansallispuistossa ja sen lähialueella (Joutsa, Jyväskylä, Toivakka, Luhanka ja Muurame, ks. kartta 2)?

Jos asut lähialueella, älä vastaa tähän kysymykseen, vaan siirry kysymykseen 3.

noin _____ vrk tai _____ tuntia

→ Jos vastasit edelliseen kysymykseen (2b) enemmän kuin 1 vrk, niin kuinka monta kertaa olet vierailut tai suunnittelet vierailevasi Leivonmäen kansallispuistossa tämän matkasi aikana?

_____ kertaa

3. Jos yövyit tai aiot yöpyä (muussa tapauksessa siirry kysymykseen 4)

a. Leivonmäen kansallispuistossa (ks. kartta 1), niin montako yötä vietit tai vietät

asuntoautossa _____ yötä laavussa _____ yötä
tai -vaunussa

omassa majoitteessa _____ yötä
(telta tms.)

muualla, _____ yötä
missä? _____

b. Leivonmäen kansallispuiston lähialueella, (Joutsa, Jyväskylä, Toivakka, Luhanka, Muurame, ks. kartta 2), niin montako yötä vietit tai vietät

hotellissa _____ yötä asuntoautossa _____ yötä
vuokramökissä _____ yötä tai -vaunussa

omassa mökissä _____ yötä omassa majoitteessa _____ yötä
(telta tms.)

ystävän tai _____ yötä
sukulaisen luona

muualla, _____ yötä
missä? _____

4. Missä pään Leivonmäen kansallispuistoa vierailit tai suunnittelet vierailevasi tällä käynnillä (ks. kartta 1)?

(merkitse tarvittaessa useampi kohta)

☐ Harjun kierros	☐ Rutalahden yhdysreitti
☐ Mäyrän kierros	☐ Joutsniemi (laavu)
☐ Maastopyöräilyreitti	☐ Lintuniemi (puolikota)
☐ Kirveslammen kierros	☐ Soimalampi (laavu)
☐ Luupään lenkki	☐ Harjujärvi (puolikota)
☐ Retkilatu	☐ Niinisaari (laavu)
☐ Koskikaran kierros	

5. Millä kulkuneuvolla saavuit Leivonmäen kansallispuistoon?

(valitse vain yksi vaihtoehto)

☐ henkilöauto	☐ taksi
☐ henkilöauto ja
asuntovaunu tai
matkailuauto	☐ lihasvoimin (kävelen,
pyöräillen jne.)
☐ tilausbussi (ryhmämatka)	
☐ jotenkin muuten,
miten? _____	

6. Minkälainen on seurueesi tällä käynnilläsi Leivonmäen kansallispuistossa?

olen yksin siirry kysymykseen 8.

seurueen koko yhteensä _____ henkilöä (vastaaja mukaan luettuna)

joista alle 15-vuotiaita? _____ henkilöä

liikuntaesteisiä? _____ henkilöä

7. Mistä seurueesi pääosin koostuu tällä käynnilläsi Leivonmäen kansallispuistossa?

(valitse parhaiten kuvaava vaihtoehto)

- oman perheen jäsenistä
- muista sukulaisista
- ystävistä
- työtovereista
- koululuokasta
- päiväkotiryhmästä
- opiskeluryhmästä
- eläkeläisryhmästä
- ohjelmapalveluyrityksen asiakkaista
- kerhosta, yhdistyksestä tms.
- seurustelukumppanista
- jostakin muusta, mistä? _____

8. Onko sinulla mukana koira tai koiria?

- kyllä
 ei

9. Kuinka tärkeitä seuraavat asiat ovat tai olivat tällä käynnilläsi Leivonmäen kansallispuistossa?

(vastaa jokaiseen vaihtoehtoon)

asteikolla 5 = erittäin tärkeää, 4 = melko tärkeää, 3 = ei kumpaakaan, 2 = ei kovin tärkeää, 1 = ei lainkaan tärkeää

	erittäin tärkeää			ei lainkaan tärkeää	
	5	4	3	2	1
luonnon kokeminen	☐	☐	☐	☐	☐
maisemat	☐	☐	☐	☐	☐
mahdollisuus olla itseksensä	☐	☐	☐	☐	☐
henkinen hyvinvointi	☐	☐	☐	☐	☐
poissa melusta ja saasteista	☐	☐	☐	☐	☐
rentoutuminen	☐	☐	☐	☐	☐
tutustuminen uusiin ihmisiin	☐	☐	☐	☐	☐
yhdessäolo oman seurueen kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
aikaisemmat muistot	☐	☐	☐	☐	☐
alueeseen tutustuminen	☐	☐	☐	☐	☐
luonnosta oppiminen	☐	☐	☐	☐	☐
omien taitojen kehittäminen	☐	☐	☐	☐	☐
kuntoilu	☐	☐	☐	☐	☐
jännityksen kokeminen	☐	☐	☐	☐	☐
kulttuuriperintöön tutustuminen	☐	☐	☐	☐	☐

10a. Mitä pääasiassa teit tai aiot tehdä Leivonmäen kansallispuistossa tällä käynnilläsi?

(merkitse tarvittaessa useampi vaihtoehto)

- 1 kävely
- 3 lenkkeily
- 4 retkeily
- 5 luonnon tarkkailu
- 7 pyöräily tai maastopyöräily
- 8 kalastus
- 9 lintuharrastus
- 10 marjastus
- 11 sienestys
- 13 opetukseen liittyvä käynti
- 15 luontovalokuvaus
- 16 partioretki
- 18 koiran kanssa ulkoilu
- 20 telttailu tai muu leiriytyminen maastossa
- 21 murtomaahiihto
- 27 lumikenkäkävely
- 60 uinti
- 63 veneily
- 64 melonta
- 105 käynti Selänpohjan kahvilassa
- 121 geokätköily
- 134 esteetön ulkoilu
- 999 muu, mikä? _____

10b. Mikä valitsemasi vaihtoehto oli tai on mielestäsi kaikkein tärkein tällä käynnilläsi? Numero _____

11a. Mitä mieltä olet käyttämiesi palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laadusta tämänkertaisella käynnilläsi Leivonmäen kansallispuistossa?

Vastaa jokaiseen kohtaan ja arvioi tällä käynnillä käyttämäsi palvelun tai rakenteen laatu. Mikäli et ole käyttänyt palvelua tai rakennetta tällä käynnilläsi, jätä laadun arviointikohta tyhjäksi ja rasti vaihtoehto "en ole käyttänyt palvelua".

asteikolla 5 = erittäin hyvä, 4 = melko hyvä, 3 = keskinkertainen, 2 = melko huono, 1 = erittäin huono

	erittäin hyvä					erittäin huono	en ole käyttänyt
	5	4	3	2	1		
pysäköintipaikat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
tiestö	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
opastetaulut	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
polku- ja/tai latureitistö	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
polku- ja/tai latuviitoitukset	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
tulentekopaikat ja laavut	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
poltopuut huolletuilla tulipaikoilla	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
yleisökäymälät	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jätehuollon toteutus ja ohjaus	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
tiedot luontoon.fi ja retkikartta.fi-sivuilla	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Leivonmäen kansallispuiston facebook-sivut	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
reittien ja rakenteiden turvallisuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
yleinen turvallisuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
yleinen siisteys	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
maiseman vaihtelevuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

11b. Kuinka tyytyväinen olet kokonaisuudessaan Leivonmäen kansallispuiston palveluiden ja rakenteiden määrään?

asteikolla 5 = erittäin tyytyväinen, 4 = melko tyytyväinen, 3 = ei kumpikaan, 2 = melko tyytymätön, 1 = erittäin tyytymätön

erittäin tyytyväinen erittäin tyytymätön

12. Kuinka usein olet käynyt Leivonmäen kansallispuistossa ennen tätä käyntiä?

(vastaa kaikkiin soveltuviin kohtiin)

tämä on ensimmäinen kerta siirry kysymykseen 13
viimeisen 12 kuukauden aikana _____ kertaa

13. Täyttyivätkö tähän käyntiisi Leivonmäen kansallispuistossa liittyvät odotuksesi seuraavien asioiden suhteen?

asteikolla 5 = erittäin hyvin, 4 = melko hyvin, 3 = keskinkertaisesti, 2 = melko huonosti, 1 = erittäin huonosti

	erittäin hyvin		erittäin huonosti		
	5	4	3	2	1
luonnonympäristö	☐	☐	☐	☐	☐
harrastusmahdollisuudet	☐	☐	☐	☐	☐
reitit ja rakenteet	☐	☐	☐	☐	☐

14. Onko Leivonmäen kansallispuisto tällä matkalla?

matkasi ainoa tai tärkein kohde

yksi matkasi suunnitelluista kohteista

Muita kohteita ovat:

ennalta suunnittelematon kohde matkan varrella

Matkasi pääkohde/pääkohteet ovat:

15. Rahankäyttö

Oletko käyttänyt/tuletko käyttämään rahaa tähän matkaan liittyviin erilaisiin menoihin Leivonmäen kansallispuistossa tai sen lähialueella (Joutsa, Jyväskylä, Toivakka, Luhanka, Muurame, ks. kartta 2)?

kyllä (→ vastaa alla oleviin kysymyksiin)

en (→ siirry kysymykseen 16)

Ilmoita rastittamalla, arvioitko tässä

henkilökohtaiset kulusi sekä osuutesi seurueen yhteisistä kuluista VAI

perheen tai seurueen kokonaiskulut

Ilmoita alla (kohdat A-G), paljonko tähän matkaan liittyviä kuluja sinulla on ollut ja arviolta tulee olemaan Leivonmäen kansallispuistossa ja sen lähialueella. (Kirjaa riville 0 (nolla), jos sinulla ei ole kyseiseen kohtaan kuuluvia kuluja.)

A polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset	_____ €
B paikallismatkojen kustannukset (esim. paikalliset bussi- ja taksimatkat)	_____ €
C ruoka- sekä muut vähittäiskauppaostokset	_____ €
D kahvila- ja ravintolaostokset	_____ €
E majoittuminen	_____ €
F ohjelma- ja virkistyspalvelut (esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin)	_____ €
G muut menot (esim. kalastusluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat)	_____ €

16. Onko jokin seuraavista asioista häirinnyt Sinua tämänkertaisella käynnilläsi Leivonmäen kansallispuistossa?

(vastaa jokaiseen vaihtoehtoon)

asteikolla 5 = ei lainkaan, 4 = melko vähän, 3 = kesinkertaisesti, 2 = melko paljon, 1 = erittäin paljon

ei lainkaan erittäin paljon
5 4 3 2 1

maaston kuluneisuus ○ ○ ○ ○ ○

maaston roskaantuneisuus ○ ○ ○ ○ ○

luonnonympäristön käsittely ○ ○ ○ ○ ○

liiallinen kävijämäärä ○ ○ ○ ○ ○

muiden kävijöiden käyttäytyminen ○ ○ ○ ○ ○

17. Missä määrin koet tämänkertaisen käyntisi Leivonmäen kansallispuistossa vaikuttaneen yleiseen terveydentilaasi ja hyvinvointiisi seuraavilla osa-alueilla?

(vastaa jokaiseen kohtaan ja valitse se vaihtoehto, joka parhaiten kuvaa tuntemuksiasi)

asteikolla 5 = täysin samaa mieltä, 4 = jonkin verran samaa mieltä, 3 = ei samaa eikä eri mieltä, 2 = jonkin verran eri mieltä, 1 = täysin eri mieltä

täysin samaa mieltä täysin eri mieltä
5 4 3 2 1

Sosiaalinen hyvinvointini lisääntyi (esim. työkyvyn edistyminen, ihmissuhteiden lujittuminen, yksin tai yhdessä tekemisestä nauttiminen) ○ ○ ○ ○ ○

Psyykkinen hyvinvointini lisääntyi (esim. tyytyväisyys elämään, mielialan kohentuminen, palautuminen henkisestä uupumuksesta, uuden oppiminen) ○ ○ ○ ○ ○

Fyysinen hyvinvointini lisääntyi (esim. luonto-aistimuksista nauttiminen, fyysisen kunnon ylläpito, uusien taitojen omaksuminen, fyysinen hyvä olo) ○ ○ ○ ○ ○

18. Minkä arvoiseksi arvioisit rahassa mitattuna Leivonmäen kansallispuistossa kokemasi terveys- ja hyvinvointivaikutukset?

Voit esimerkiksi verrata rahallista arvoa kaupallisiin hyvinvointipalveluihin ja -tuotteisiin (kuntosalikäynti 5 €, kylpyläkäynti 2,5 tuntia 20 €, hieronta 60 min 50 €, hemmottelupäivä kylpylässä erilaisilla hoidoilla 200 €), erilaisiin kulttuuripalveluihin (elokuvissa käynti 12 €, konsertti 100 €) tai matkoihin (kotimaan matka 500 €, ulkomaanmatka 3000 €).

_____ euroa

19. Miten pitkän matkan olet liikkunut tai aiot liikkua omin voimin tällä käynnilläsi Leivonmäen kansallispuistossa?

(voit merkitä useamman vaihtoehdon)

- kävellen _____ km
 juosten _____ km
 pyöräillen/maastopyöräillen _____ km
 meloen _____ km
 hiihtäen _____ km
 muuten, miten? _____ km

20. Mistä sait tietoa Leivonmäen kansallispuistosta?

(voit merkitä useamman vaihtoehdon)

- Leivonmäen kansallispuiston luontoon.fi-sivuilta
 Leivonmäen kansallispuiston facebook-sivuilta
 Retkikartta.fi -sivustolta
 joltain muulta netti- tai somesivustolta
 tuttavilta, ystäviltä tai sukulaisilta
 esitteistä tai oppaista
 kartoista
 Visit Jyväskylä / Visit Joutsa
 alueen yrityksiltä (esim. ohjelmalvelut, majoitus)
 paikka on minulle entuudestaan tuttu
 muualta _____

21. Mitä palveluja kaipaisit lisää puiston läheisyyteen?

22. Pysyvä asuinpaikkasi?

Kotimaasi _____
ja asuinkuntasi _____

23. Sukupuoli?

mies nainen muu

24. Syntymävuosi?

[_ _ _ _]

KIITOKSIA VASTAUKSISTASI!

Mikäli haluat esittää muita ajatuksiasi, niin kirjoita niitä tähän.

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 234 Niemi, M., Rautiainen, M., Kilpeläinen, P. & Turtinen, E. 2021: Metsäpeuran rotupuhtaustyö ja sen kehittäminen 2017–2019. 38 s.
- No 235 Haapasalo, T. 2021: Tavoitteena kestävä virkistyskalastus – Oulanka-, Kitka- ja Kuusinkijoen kalastajakyselyn 2020 tuloksia. 54 s.
- No 236 Konu, H., Neuvonen, M., Mikkola, J., Kajala, L., Tapaninen, M. & Tyrväinen, L. 2021: Suomen kansallispuistojen virkistyskäyttö 2000–2019. 131 s.

Sarja B

- No 253 Jylänki, T. 2020: Perämeren kansallispuiston kävijätutkimus 2019. 57 s.
- No 254 Pälvimäki, P. 2020: Saaristomeren kansallispuiston kävijätutkimus 2019. 69 s.
- No 255 Pääkkölä, A. 2020: Petkeljärven kansallispuiston kävijätutkimus 2018. 70 s.
- No 256 Toivonen, I. 2020: Helvetinjärven kansallispuiston kävijätutkimus 2019. 52 s.
- No 257 Toivonen, I. 2020: Seitsemisen kansallispuiston kävijätutkimus 2019. 58 s.
- No 258 Pulkkinen, T. & Kalliomäki, J. 2020: Oulangan kansallispuiston kävijätutkimus 2019–2020. 53 s.
- No 259 Nivasalo, P. 2021: Inarin retkeilyalueen kävijätutkimus 2018–2019. 71 s.
- No 260 Toivonen, I. 2021: Lauhanvuori–Hämeen kangas UNESCO Global Geoparkin kävijätutkimukset 2020. 89 s.
- No 261 Jylänki, T. 2021: Syötteen kävijätutkimus 2020. 79 s.
- No 262 Mäkyne, A. 2021: Besökarundersökning på världsarvet Kvarkens skärgård 2017. 68 s.
- No 263 Martikainen, M. 2021: Hiidenportin kansallispuiston kävijätutkimus 2021. 69 s.

Sarja C

- No 177 Meahciráđđehus 2021: Giehtaruohtasa meahcceguovllu ja Ánnjaloanji suodjalanguovllu dikšun- ja geavahanplána. 190 s.
- No 178 Metsähallitus 2021: Vintilänkairan–Koitelaisen–Pomokairan Natura-alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma. 73 s.
- No 179 Metsähallitus 2021: Vätsärin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 151 s.

ISSN-L 1235-8983

ISSN (verkkojulkaisu) 1799-5388

ISBN 978-952-377-031-7 (pdf)